ufo-nyt

UDGIVET AF S.U.F.O.I.

SKANDINAVISK UFO INFORMATION

5

SEP. - OKT. 1971

LØSSALG:
incl. moms kr. 5,75

SKANDINAVISK UFO INFORMATION

SUFOI er en selvejende institution, der har til formål at udbrede kendskabet til UFO'er – uidentificerede flyvende objekter – ved publikationer, foredrag og anden udadvendt virksomhed, samt at bidrage til opklaringen af UFO-fænomenerne.

SUFOI ledes af

Forretningsudvalget samt
Repræsentantskabet

Forretningsudvalget består af syv medlemmer og vælges af repræsentantskabet. Forretningsudvalget forestår den daglige ledelse af SUFOI.

Repræsentantskabet består af forretningsudvalget samt 1 repræsentant fra hver af de til enhver tid etablerede områder i Skandinavien og de nedsatte arbejdsudvalg.

FORRETNINGSUDVALGET

Formand: Erling Jensen, Ingstrup Allé 35, 2770 Kastrup, tlf. (01) 51 11 41.

Kasserer: Gunner Weichardt, Oxford Allé 3 A, 2300 København S., tlf. (01) 55 77 34.

Sekretær: Walkie-Talkie central og alarmeringstjeneste: Xavier P. Madsen, Bakkehave 8, 2970 Hørsholm, tlf. (01) 86 16 77.

Repræsentant for UFO-NYT: Iver O. Kjems, Lunagervej 23, 2650 Hvidovre, tlf. (01) 78 36 13.

Udvalgsmedlem: Peter A. Hansen, Erica-parken 61, 2. sal, 2820 Gentofte, tlf. (01) 67 08 93

Udvalgsmedlem: Erik Benny Johansen, Nørrekær 67, 15. sal th., 2610 Rødovre, tlf. (01) 75 81 18.

Udvalgsmedlem: John Petersen, Sophus Falcks Allé 13, 2791 Dragør, tlf. (01) 53 10 35.

Abonnement bestilles lettest ved at indbetale beløbet (D.kr. 30,00 for et kalenderår) til regnskabskontorets giro-nr. 11 77 25.

Abonnement kan også bestilles på ethvert postkontor samt hos landpostbudet. Adresseændringer og reklamationer over uregelmæssigheder vedrørende bladets tilsendelse bedes rettet til det lokale posthus

S.U.F.O.I. og „UFO-NYT"

De i „UFO-NYT" offentliggjorte artikler fremtræder som bidrag til kendskabet og forståelsen af UFO-forskningen i dens forskellige former, uden at S.U.F.O.I. nødvendigvis anerkender de tanker, som måtte fremkomme heri, og uden at organisationen hæfter for de fremsatte meninger. Red.

Næste nr. af UFO-NYT udk. omkr. 1. dec.

REPRÆSENTANTSKABET – UFO-NYT

Ansvarshavende redaktør: Iver O. Kjems, (adresse: se u. forretn. udvalg)

Redaktionssekretær: Frank Lerbæk, Sanddalsvænget 17, 5700 Svendborg, tlf. (09) 21 58 44.

Redaktionssekretær: Bodil Kromann, Hattemagerstien 32, 2300 København S., tlf. (01) 55 92 88.

SUFOI's REGNSKABSKONTOR: Gunnar Weichardt, Oxford Allé 3 A, 2300 København S., tlf. (01) 55 77 34, giro-nr. 11 77 25.

SUFOI's EKSPEDITION: Erik Benny Johansen, Nørrekær 67, 15. sal th., 2610 Rødovre, tlf. (01) 75 81 18.

SUFOI's RAPPORTCENTRAL: Erling Jensen, Ingstrup Allé 35, 2770 Kastrup, tlf. (01) 51 11 41.

SUFOI's UDKLIPSCENTRAL – Repræsentant for Lolland-Falster: Ole Henningsen, Tileg.16, 2., 4900 Nakskov

SUFOI's Bibliotek: Peder C. Andersen, Harridslev pr. 8900 Randers.

SUFOI's PR-Afdeling: Peter A. Hansen, Erica-parken 61, 2. sal, 2820 Gentofte, tlf. (01) 67 08 93.

SUFOI's Foredragsafdeling – Repræsentant for København: John Petersen, Sophus Falcks Allé 13, 2791 Dragør, tlf. (01) 53 10 35.

Repræsentant for Fyn: Frank Lerbæk, Sanddalsvænget 17, 5700 Svendborg, tlf. (09) 21 58 44.

Repræsentanter for Midtjylland (8000-området): Hanne og Poul Nielsen, Linå pr. 8600 Silkeborg, tlf. (06) 83 51 11, Mollerup 156.

Repræsentant for Nordjylland (9000-området): Svend Erik Christensen, Uttrupv. 8, 4., 9400 Nørresundby.

Repræsentant for Sønderjylland (6000-området): Kai E. Møller, Gråstenvej, Felsted, 6200 Åbenrå, tlf. (046) 8 54 24.

INDEHOLDER bl. andet

Leder ... 169
UFO'er i danske sagn ... 170
Warminster 1964–71 ... 177
Rapport-hjørnet ... 193
Meteorer og meteoriter ... 196
Rumfart og videnskab ... 204
Det kritiske hjørne ... 207
Diverse ... 208

Mennesket må udforske!

Lederen er denne gang lånt fra „Aviation Week & Space Technology", et førende fagtidsskrift indenfor flyvning og rumfart. Redaktør Hotz' indlæg dækker udmærket vore syns punkter.

Enhver ufolog bør være interesseret i rumforskning, idet vi lige så lidt som videnskaben kender nok til rummet, der omgiver os. Det er derfor naturligt om ufologer er interesseret i at støtte især den bemandede rumfart – for før eller siden vil astronauter fra Jorden opnå en konfrontation med væsener fra andre himmellegemer. Jo før det sker, des bedre!

ej

Den fulde virkning af hvordan mennesket kan og bør udforske Månen, blev demonstreret for alle fjernseere på denne tredie planet i solsystemet af astronauterne Dave Scott, Jim Irwin og Al Worden, besætningen i Apollo 15.

Lagde tonen an

Dave Scott lagde tonen an i Apollo 15, ja faktisk for hele Apollo-programmet, da han efter et par øjeblikke på den betagende måneflade, første gang han steg ud af Falcon månemodulet, udbrød:

„Det er en fundamental sandhed i vor natur: Mennesket må udforske."

Apollo 15 var en triumf for den menneskelige sjæl, såvel som en klar demonstration af det menneskelige legeme og intellekt som et fortrinligt rumforskningsredskab i sammenligning med fjernstyrede automatiske sonder fra Ranger til Lunokhod. Den var også endnu en teknisk triumf, der fra Apollo 7 - 11's eksperimentelle stade havde udviklet sig til et pålideligt månetransportsystem, som kan sætte de ønskede mænd og udstyr præcist ned på måneoverfladen omkring 385.000 km fra opsendelsesstedet og bringe dem og deres data sikkert tilbage med samme præcision.

Apollo 15 præsenterede udstyret i sin fulde blomstring – et transportsystem, som endog kan videreudvikles til at sætte større og nyttigere laster ned på måneoverfladen. Den ydeevne, der så dramatisk demonstreredes under Apollo 15's rejse, garanterer, at menneskets udforskning af Månen aldrig vil blive opgivet.

Men det var astronauterne selv, som var det mest effektive værktøj på denne månetur. Mange gange blev mindre uregelmæssigheder, som ville have afbrudt en ubemandet ekspedition, rettet med simple midler som tape, hammer eller nye fremgangsmåder. Men desuden kan ingen maskine måle sig med to toptrænede mænds evne til at transmittere en løbende strøm af præcise geologiske data til jordbundne videnskabsmænd i Houston og til at indsamle nøjagtigt de dokumenterede prøver, man behøver til videre belysning af Månens mysterier.

Videnskabeligt gilde

Nu hvor opmærksomheden kan overflyttes fra afprøvning af rumfartøjet og dets undersystemer, sattes et maksimum af videnskabelig

aktivitet ind i det tidsrum man havde til rådighed henholdsvis på Månen og i kredsløbet.

Det vil kræve intense studier og analyser af filmen, klippestykkerne og de fremsendte data for at afgøre den fulde værdi af den videnskabelige skat, Apollo 15 har indsamlet. Men der er allerede noget, der tyder på, at den vil overstige alt andet i udforskningens lange historie. Den vil give endnu større udbytte end selv Apollo-entusiaster forestillede sig.

Bekræftelsen på lagdelingen i Hadley-kløften og Apenniner-bjergene, fundet af det – så vidt man ved – ældste klippestykke, flere nye geologiske opdagelser, den nøjagtige kortlægning af store dele af måneoverfladen fra kommandomodulet, fundet af kratere med vulkansk aske og andre træk, som hidtil har været skjult for selv de stærkeste teleskoper og kameraer på Jorden, er blot nogle få af kanapeerne i denne, den måske største videnskabelige banket, mennesket nogen sinde har stillet på benene. Mange var længe om at indse, at Apollo virkelig er et videnskabeligt udforskningsprogram, og ikke bare opvisning.

Vi tror, Apollo 15 omsider har gjort det klart for alle.

Robert Hotz.
Aviation Week & Space Technology, 9. august 71. /BK.

UFO'er (?) i danske sagn

af ALBERT RAABE

I en Bogrække, jeg ved et Lykketræf er kommet i Besiddelse af, har jeg læst om en del Ting, som jeg mener at kunne genkende som en Art „fortidige UFO-Iagttagelser".

Det drejer sig om Evald Tang Kristensens: „Danske Sagn, som de har lydt i Folkemunde; Bind I til VII", NB: Det drejer sig om den saakaldte „*ældre* Række" – udgivet i Aarene 1892–1897.

I visse af disse Samlinger (der er nogle om Bjergfolk, Hekse, Genfærd osv) – mest i Samlingerne om Bjergfolk (I. Bind) og Ellefolk og Nisser (II. Bind), er der adskilligt, som disse gamle Sagnfortællere siger så klart og uden Omsvøb – uden dog selv at ane, hvad de har set – at man næsten synes, at man sidder og læser en UFO-Iagttagelsesrapport fra 1971.

De gamle Bønder og Præster o.s.v., som har fortalt Sagnene, og som levede i en Tid, hvor Begrebet „Flyvemaskine" var ganske ukendt, tillægger deres mærkelige Syner overnaturlig Herkomst. Det må være Ellefolk, Nisser, Kæmper, Dværge – ja, til Tider endda Engle og selveste Fanden. Men mellem Linierne fortæller de klart – uden at ane det – at UFO-Fænomener næsten med 100 pct. Nøjagtighed også har været kendt „i gamle Dage".

Jeg vil først nævne et Par Ting, der er fælles for disse Sagn-Grene. Lad os først se på den stadigt gentagne Historie om „Højen, der hæver sig på gloende Pæle", og de dertil hørende Syner og Lyde af „Smedehamre", Tale, Mumlen og „en Vrimmel af små Folk inde i Højen." – Man maa gaa ud fra, at de i Sag-

nene nævnte Høje eksisterer, men – *er* det Højen, der løfter sig? Kunde man ikke snarere komme til at tænke paa et hvælvet kuppelformet Luftfartøj, der hæver sig fra Marken *ved* Højen – eventuelt *fra Højens Top,* udspyende Ildsøjler ned mod Jorden, og at små Folk ses løbe rundt i Ildskæret. Den ofte omtalte Lyd af Smedeværktøj *kunde* være disse Folk, som eventuelt reparerede Maskinen; mens denne var hævet lidt fra Jorden. Spørgsmaalet, om hvorvidt det skulde være foretrukket Landingssted *ved* en Høj eller *paa* en Høj, maa være ubesvaret; men da Sagnet forekommer i hele Danmark – ja, i Udlandet med, og det i 9 af 10 Tilfælde drejer sig om Lokaliteter omkring Høje, må man – synes jeg – tænke Tanken igennem nok en Gang, før man henviser den til Bonde-Overtro eller Folkesnak. De Steder, hvor ingen Høj har været i Nærheden, tales der tit om „en Kreds af store Lys" paa en Mark („de gloende Pæle"?) og til Tider om „en Sky", der svæver over disse Lys. (Sikkert det, som man i andre Tilfælde antager for Højen, men hvilket?).

Et andet særpræget, stadigt gentaget Tema, er den traditionelle Beskrivelse af Elverfolket. Taagernes Dans over Moser og Kær har jeg selv ofte set paa min Søsters og mine lange Vandreture, bl. a. i Dyrehaven ved Klampenborg. En livlig Fantasi kan udmærket faa yndefuldt dansende Piger ud af de bølgende Dampe. Det har intet med noget UFOlogisk at gøre. Sagnet er tydeligvis opstaaet af disse Taage-Gestalter, *men* – i de Tilfælde, hvor Elverfolk, – det være sig Piger eller Drenge – har været set paa nært Hold, beskrives disse Folk som alt andet end luftige. „De ligner grangiveligt os andre *fortil.* Bag-til er de hule (?) som Dejtrug". Denne Sætning findes saa godt som i *hvert eneste* Sagn om Ellefolk, som er „set nærmere efter i Sømmene". Man fristes til at tro, at der er en Sammenhæng mellem alle disse *ens,* og af hinanden fuldkomment uafhængige, Beskrivelser. Kunde det tænkes – det er kun Gætteri – at Iagttagerne, der først har anset paagældende, de saa, for Mennesker, er

> Det er, efter min opfattelse, altid værdifuldt at betragte gamle forhold ud fra nye synsvinkler – især når det bliver gjort så talentfuldt og tankevækkende som her. Tak til hr. Raabe for den interessante artikel! **IOKj.**

blevet rædselslagne ved disses mærkelige Ryg-Parti, og derfor har henregnet disse sære Personer til Ellefolk, da de jo hverken havde Kæmpe- eller Dværgstørrelse og ejheller lignede Nisser eller Trolde. „Ellefolk“ var faktisk det eneste, de kunde sættes i Klasse med i saa Fald, skønt jo Beskrivelsen *ikke* stemte overens med Mosens Taagegestalter. Men „de gamle“ var i Vildrede! „Hvem var det *saa,* hvis det ikke var Ellefolket?“ Nej, der var ingen anden Mulighed – for *dem.* Men vi i Dag har Lov at tænke *vort.* Beskrivelsen med den „hule Ryg“ er ens for saa godt som *alle* Egne i Landet. Som oftest er de sære Folk „blege“ og „ligner lidt paa Dødninge“, men i andre Tilfælde – og det er navnligt for de „mandlige“ Ellefolk Tilfældet – er de alt andet end bare „blege“. De lyser grønt eller rødt. Ja, i et enkelt Tilfælde er vedkommende „som Guld“. Der er et helt Kapitel i I. Bind (Bjergfolk), der hedder „de grønne Drenge“. Her er der ganske vist tale om Bjergfolk, men mest er det Elle-Drenge, der er grønne eller røde og altså ogsaa gyldne, og i disse Sagn er de *altid* hule i Ryggen. Efterhaanden er det vel blevet Tradition at kalde paagældende Personer for „Ellefolk“, naar de saa ud til at besidde denne Legemsmangel. Havde de *ikke* den, var det „Højfolk“, der ofte er „ganske smaa“. Men disse er desværre knapt saa nøjagtigt beskrevet. „Ellefolkenes“ Udseende er beskrevet nøjagtigt – som en Regel uden Undtagelse – og man maa gaa ud fra, at disse „hule“ Mennesker har været set overalt – og ofte ikke engang i Nærheden af de kendte Steder for Ellefolk – (Moser, Kær, Enge eller Ellekrat). „De gamle“ har set *et og samme* Syn *allevegne,* men hvilket?

Det uhyggelige Tilbehør til adskillige Ellefolk-Sagn – om at Mennesker, der møder disse, bliver „elleskudte“ eller endog „bjergtagne“ (bortførte) og forsvinder – lyder helt kuriøst. De „elleskudte“ kommer ofte hjem hen paa Morgenen – ude af sig selv – „helt fra Forstanden“ og „bliver syge og lammende“, bliver blaa i Ansigtet“ o.s.v. Nogle dør efter at have været syge i Aarevis!! (Radioaktivitet eller anden Straalepaavirkning? Man gætter!) De bortførte : „bjergtagne“ forsvinder ofte for evigt. Tit er de bortført i andres Nærværelse, der saa fortæller om Sagen senere. Ellers kunde man fristes til at tro, at disse forsvundne er blevet Ofre for Røvere og Skarnsfolk i en Tid, der vrimlede med saadanne. Men Vidnerne fortæller! Ofte bliver det arme Menneske holdt fast mellem 2 „Ellefolk“, der saa „farer op-ad Luften“ med Staklen, som man kan høre hyle og skrige langt bort. – Enkelte „bjergtagne“ vender hjem igen, men ofte først flere Aar senere, og de er da næsten alle „sære“ – „ikke ved deres Forstand“ eller de fortæller vidtløftige Historier om Slotte og gyldne Byer o.s.v. – Jeg kan intet sige med Bestemthed, men kommer man ikke, *med vor Viden i Dag,* til at „tænke“?

Et enkelt Sagn *uden for* den traditionelle Række om Elverfolks Bortførelse af Mennesker er nævnt i Bind II under Kapitlet „Natravnen“ (Side 130, Sagn Nr. 113.). Natravnen er i Folketroen Genfærdet af et Menneske, der for sin Ondskabs Skyld er „nedmanet“ og gennemboret med en Pæl. Dette Genfærd kan – ifølge Folketroen – faa Lov til, med Mellemrum at færdes i en Fugls Skikkelse ved Nattetide. Denne Fugl har i sin ene Vinge et Hul – Hullet, hvor Nedmaningspælen gik igennem vedkommende, og – siger Sagnet – „hører man ved Nat Susen i Luften, saa skal man ikke se op, for ser man gennem Hullet i Natteravnens Vinge, mister man Forstanden“, o.s.v.

Saadan lyder næsten hvert af Sagnene i dette Kapitel. Det er en Tradition, som *jeg* i hvert Fald ikke kender Oprindelsen til; og Kapitlet og Sagnene som saadan har ingen Forbindelse med UFO'er. Kun Sagn Nr. 113 adskiller sig fra de øvrige, idet det heri kun er en perifærisk Rolle Natteravnen spiller. Manden i Sagnet hører Susen i Luften – og mere end det – men tør ikke se op, fordi han er angst for, at det skulde være Natteravnen. Han ser derfor intet; men det gør hans 2 Ledsagere. Rædslen for Genfærdet hindrer ham i at se op, og det er alt, hvad dette har med Sagnet at gøre. Selve Sagn Nr. 113 er dog mere interessant end samtlige Verdens Nattespøgelser. Jeg vil gengive det ordret:

„En Gang før Paaske vilde a gaa ud og fiske og skyde Vilddragier (?). Der

var et Par smaa Drenge med, og de bar Lysteret. Den Gang vi gaar saadan Sønder mellem Pors Sø og Tyrkjær – op efter Overgaard til; i Hvidbjærg, da hører vi en sær, elendig Jammer og Ryg (?). Allerførst hørte vi 2 Kvinder, der skranni-grinnede, og saa kom der en Karle-Røst, der raabte lige saa højt, som den kunde: „Gaa af æ Vej! Gaa af æ Vej!" Dernæst lød det, som der var kommen een og havde taget i det Karlfolk med Pigge og fløjet op i Luften med ham, og det kom oven over os. A turde ikke se op, for a var bange for, det var en Natteravn. De smaa Drenge raabte: „Aah – der tog de et Menneske!" A svarte: „Det betyder aldrig det mindste, bryd jer ikke om det."

Vi ku' høre det helt hen over Svankjær Hede og Ove Sø og Sønderhave Hede, al den Jammer og Skrigen, og det var en sørgelig Ting at høre. (Her tilføjer Fortælleren saa, at han var „ræd" for „æ Natravn", fordi han ikke turde se gennem Hullet i dens Vinge o.s.v.)

Fortælleren underskriver sig: Anders Krestensen Istrup, Hedegaarde, Ørum.

Dette Sagn synes at fortælle en hel Del. De smaa Drenges Udbrud synes at tyde paa, at de har *set* noget. Fortælleren meddeler intet, om nogen paa Egnen savnedes bagefter. Det kunde ellers have haft stor Interesse. – Med hensyn til de 2 leende „Kvindestemmer", *kunde* der eventuelt være tale om 2 *lyse* Stemmer – lysere end Mandens, der skreg. Sagnet *kunde* faktisk se ud som en UFO-Iagttagelse, der grundet paa Fortællerens Rædsel for Spøgelser, desværre er delvis „tabt paa Gulvet". Den lyder ellers interessant nok, ja, endog dramatisk. –

Saa er der „Lygtemanden", den kendte lille Gavtyv, der leder Folk vild – ud i Moserne, hvor han i 99 pct. af Tilfældene „hører hjemme". Han er forlængst identificeret som Sumpgassen, der ved visse Lejligheder antændes.

Men ogsaa i dette Kapitel er der Undtagelser, og det er disse, der er spændende. Side 497, Bind II, Sagn Nr. 43, under Kapitlet „Lygtemanden" læser man ordret:

„Lige Kjørm's-Aften (Kyndelmisse, 3. Febr.) saa a et Lys paa Per Amands Mark. Det gik op og ned; frem og tilbage. Somme Tider gik det lige i Vejret, ret op, og saa sluktes det. Da a kom til Gaarden kom det fra Gaas-Dam og satte lige op efter Gaarden; og saa blev det staaende paa Vejen. Da gik a hen og vilde se det, for a troede, at det var en, der gik med en Lygte, og a kom osse saa nær, at a ku' se Jorden neden under det. Det var saadan et Par Alen fra Jorden. Det skjærede (lyste) paa den, men a saa ingen Folk. Saa drog det ad den samme Vej (som det stod paa) – ned efter Smidstrup Kjær, og saa saa a det ikke mere. Det fo'er somme Tider hæsligt af Sted. A har tit set Lygtemanden og Jørgen Nielsen ligeledes. En Aften, han kom fra Svejstrup, da gik „den" (Lygtemanden) over Landevejen tæt ved ham, og saa gik den ned efter „det døde Kjær" (en Lokalitet). En anden Aften saa a, at den kom lige op af en Mergel-Roge (?) og stod og flammede og vippede. A gik lige hen imellem Rogerne og stod og saa paa det. Men jo nærmere, a kom, jo mindre lyste det. Til sidst satte det op ad i Luften".

Underskrevet: I. B. og M. H., Lille Taaning.

Her ser man Lygtemanden i hvert Fald *delvis* uden for sit sædvanlige Domæne, Mosen. Og hans Adfærd er også utraditionel. Han leder ingen vild, men hopper op og ned og op i Luften; gaar derpaa helt ud og kommer farende fra en helt anden Kant o.s.v. Han „farer hæsligt af Sted" og ender med at fare „opad i Luften".

En Del tyder paa, at der *ofte* har været „Lygtemænd" paa denne Egn. Det er set „flere Gange" af Fortælleren selv.

Et Par Sagn fra Højene og deres „Beboere" gengiver jeg ogsaa ordret. Også i disse Tilfælde hører man om, at det „ofte" var Tilfældet, at man saa Fænomener der. (Foretrukne Landingssteder?).

I Bind I., Side 194, Kap. „Dans paa Høje", Sagn Nr. 711 staar:

„Da jeg var 12 Aar, blev jeg af min Far, som var Degn i Almind, sendt over paa Viuf Mark for at finde nogle Faar, som var løbet væk. Vejret var noget taaget. Om det var For- eller Efteraar mindes jeg ikke. En anden Dreng, Lavrids, 2 Aar ældre, fulgte med mig, og Klokken var 11 om Formiddagen. Som vi nu gik op ad de nordre Bakker, kom vi til at se noget sært, sort noget, henne i Krattet paa en Kjæmpehøj, der laa lidt vest for os. Vi mente, det var for stort til at være en Krage og tænkte, om det kunde være en sort Stork. Da vi kom hen til Højen, viste det sig imidlertid at være en gammel Pjalt, som af et Par Bukser. – Vi vilde da gaa igen, men som vi vender os, ser vi pludseligt 3 Par Bjergfolk stillet op paa Marken, en 2–3 Alen fra os. Hvert Par, Mand og Kvinde, havde hinanden ved Hænderne, og de gav sig nu til at danse rundt i en Kreds vel omtrent en 5 Minutter. Vi havde, som man siger, nær tabt baade Næse og Mund, og vi hverken talte eller rørte os, endskønt vi med et Par Skridt kunde have staaet midt imellem dem. – Da forsvandt de pludseligt for vore Øjne, og Laurids syntes, at høre et Dump inde i Højen. Det kan jeg ikke sige noget om, for jeg hørte det ikke. Vi forlod nu noget betuttede Stedet og fandt længere henne Faarene. Da vi drev tilbage, holdt vi naturligvis nøje Kik med Højen, men der var ikke noget nu. – Bjergfolkene var omtrent en Alen (63 cm) høje. Mændene havde rød, opstaaende, spids Hue, med lys, flosset Kant og graa Klæder, der sad stramt om Livet som Undertøj. Kvinderne havde Hovedtøj, der gik ud bagtil som i en Spids. Hvordan deres Kjoler var, mindes jeg ikke, men Ærmerne var røde."

Fortælleren hedder Jacob Brøndum – i 1892 godt 69 Aar gammel. Hans Far er Christen B. Degn i Almind. Bekendt som „klog Mand" og Benbrudslæge. Jacob B. fortæller videre, at hans Far højligen bebrejdede ham, at han ikke havde taget den sorte Pjalt Tøj med hjem.

De smaa Mænds tætsluttende Dragter, synes at pege i en „vis Retning." De spidse „Huer" *kan* være andet end netop Huer. Jeg vil lige i Tilknytning til dette fortælle, at en gammel Dame i et andet Sagn, som jeg læste i min Ungdom (i Evald Tang K's „nye Række" af Sagn) forklarede, at hun havde mødt en saadan lille Mand – vistnok inde i sin egen Stue. Hun beskrev ham som: „En bitte tyk Trynte med Pikkel-Hue paa". Det tyske Islæt med Pikkelhuen skrev sig sikkert fra den nyligt overstaaede Krig i 1864. I 1890'erne – 30 Aar efter – stod „64" i frisk Erindring, og en lille „Trold" med et spidst Hovedtøj var straks blevet forsynet med tysk Militærhjelm. Den „opstaaende spidse Hue", som lige blev nævnt i Jacob Brøndums Fortælling, *kunde* eventuelt være en lignende Hjælm, om ikke den samme Art. Det sete afhænger af Øjet, der ser. I J. B.'s Fortælling hører man intet om, at der før eller senere var Fænomener paa Højen, men andre Steder hører man om saadanne *gentagne* Tildragelser. Et Sagn i Bind I, „Dans paa Høje", Side 195, Sagn Nr. 716, melder om noget saadant. Ligeledes synes det at bekræfte Tanken om eventuel Landing „ved Siden" af Højen.

Sagnet lyder:

„Der er en Plet her nede i den Dal, de kalder Engdalen, og der groede der hverken Lyng eller Græs. Der var Mening om, at her havde Bjergfolkene deres Danseplads. A har set den Plads, for min Far viste mig den, og den stod nøgen i min Tid.

Min Oldefar og en anden Mand kom kørende der forbi om Natten med Træ, og det var en god og lige Vej. Den forreste raabte nu til den bageste, at han skulde komme hen og hjælpe ham med at holde ved hans Vogn, for den vilde vælte. Den anden svarede, at han havde nok at gøre med at holde hans egen. Saa er der en Bakke (Høj) ved Siden af – lige oven for den Plet, og ved samme

Tid, da Vognen rejste sig for dem, ved den ene Side, saa de knap kunde række op og tage ved og holde ned paa den, da kom der en Kjøvle (Kævle – Brændestykke) trillende ud af Bakken og ned imod dem, og den gloende Ild stod ud af begge Ender paa den, lige til det larmede. Min Oldefar bedømte den Kjøvle til at være 14–16 Kløv og en 3 Alen i Længden. Men hvad det var, kjendte de ikke til. De havde Mening paa, te' det var det Væsen (skal sikkert opfattes som „Uvæsen" – Spøgeri), som fartes her (færdedes her). Beboerne kaldte den Plads for „Spindehuset". Den lignede en Gaardsplads, men der var ikke noget Hus. Nogle erklærede for, at de havde hørt „Snur" som af Rokke paa den Plads. Jeg har rendt der paa mine bare Fødder mange Gange, men nu er det beplantet med Gran og begroet med Løv og Birke.
Underskrevet: Søren Hansen

Her ser det ud, som om et Sted – der i et Par Generationer har været „hjemsøgt" – pludseligt er blevet „opgivet" og er blevet ganske almindeligt igen. Den lysende „Kjøvle", der brænder i begge Ender, saa „det larmer", og Lyden af „Snur" som af „Rokke" er meget paafaldende. Navnligt da Ild-Fænomenet.

Flere Steder i Landet hører man i øvrigt om lysende Hjul, der med visse Intervaller ses kørende ned ad bestemte Høje og lysende „Tingester" passere en By – rullende gennem Byen paa visse Tider af Aaret. Et af disse Sagn sammenligner det stedlige Fænomen med „en antændt Tjæretønde", og Fortælleren gør det til Djævelen selv. Andre steder er det onde Herremænds Genfærd. Atter kan man sige: „Ja, det troede „de gamle"." Men hvor kommer Sagnene fra. *Hvad* er det, som ses. Djævelen og onde Herremænd kan vi godt lade ude af Betragtning.

Og saa er der det, der i højere Grad end noget andet tyder paa UFO-Fænomener: I Bind I, under Afdelingen „Farende Uhyrer", finder man foruden Kong Wolmers Jagt og Wojens Jæger o.s.v. det lille, men meget interessante Kapitel om „Drager". Ogsaa her er det, der *dengang* fangede Folks Interesse det *mindst* interessante, d.v.s. Dragens Egenskab som Vogter af Skatte. Man betegner en Drage som et Uhyre, der samler sig Bunker af Penge i en Høj eller en Sø, o. l. Somme Tider flyver den med disse Penge fra eet Sted til et andet, (hvorfor vides ikke). Sagnene fortæller da, at man da skal kaste en Kniv eller anden skærende Genstand over Dragen under dens Flugt; da vil den kaste sin Last af Guld ned. Altsammen saare spændende, men det, der er mest interessant er de malende Beskrivelser, der er givet af Drager. De er næsten fuldkomne UFO-Beskrivelser. Et Par vil jeg nævne: (Det „spændende" er med *kursiv* skrift).

1) „Dragerne rugede Guld ud i Højene. *De var gloende fortil som en Bageovn, og saa havde de en lang Hale bagud.* Naar nogen stod under Tagskægget og smed eg-Staal (skærende Staal) ind over Dragen, saa skulde Guldet klatte ned til dem – " o.s.v.

Kr. Ebbesen, Egtved.

2) *Drager er saa lange som en Læsmer-Stang (?) og er sorte i Enden.* De har Penge at fare med.

Lavrs Knudsen, Bode.

3) *De gamle saa, at der kom Drager flyvende, og kom trækkende hen i Luften* med Penke. De mente da, at, naar de kunde faa Eg-Staal kylt hen over dem – o.s.v.

S. Hansen, Haarup.

4) Niels Simonsen i Vejrum har set en Drage, der fløj over efter Randrup Skov til. Han var nede at sætte deres Øg, *og da kom der en lang, gloende een, næsten som en Læsmerstang og satte sned (skraat) ned efter æ Nederskov* (det nederste af Randrup Skov.) *Den havde en rød „Klundt" i Enden.* Da han saa den, løb han alt, hvad han kunde hjem.

En kan se, naar Drager har meget Guld med, for saa har de en stor rød „Klundt" „under-ved" dem.

Lars Nielsen, Vinkel.

5) Der var en Drage i en Høj inde ved Linaa. *Han var lige saa lang som en Læsmerstang og gloende rød.* Han flyttede sine Penge fra en Bakke, der kaldes Koves-Bakke o.s.v. (– der antydes, at man saa den tit). Peder Hansen

PS: Her synes der at være tale om en „fastboende" – blivende „Drage", eller om man vil: en fast Flyverute – for hvem?

6) Fra en Høj, Storhøj, på Bægaards Mark i Lyngaa Sogn *ses ofte gloende Drager stige i Vejret om Natten, i Skikkelse af lange Stænger.* Det maa sikkert være Djævle, der ruger over en Skat. I samme Høj er en Konge begravet, som kaldes Kong Nor. Saadanne Dragers Penge kan man let faa ved at kaste Eg- Staal op over dem i en Fart, da de saa kaster en Pose Sølvpenge ned, *dog maa man tage sig i Agt, for ikke at blive ramt deraf,* da Dragen gerne ønsker at kunne slaa et saadant Menneske ihjel.

R. H. Kruse.

PS. Skulde nogen i denne Egn være kommet til Skade ved at blive ramt af eventuelle nedfaldne Dele fra et flyvende Fartøj?

I Sagn Nr. 130 („Drager") S. 134 i I. Bind finder man en anden, nok saa interessant Beskrivelse af en Drage:

7) „Dragerne ligger og samler paa Skatte. Min Moder havde en gammel Morbroder, han var født inde i Vrold, og da han var Dreng, vilde han gerne løbe og lege ligesom de andre Skoleknægte. – Det var om Aftenen, men a ved ikke, hvad Aarens Tid, det var. Da kommer der saa'en en Drage over Byen. *Den lyste saa stærkt, og var ligesom et Hjul, der var Ild i, og saa havde den en lang Stjært bagud. Det var ligesom gloende Ild altsammen.*

Alle Skoledrengene saa den. Der var en Masse Huse og Gyder i Byen, og Drengene søgte saa ind, hvor de nærmest kunde komme i Skjul. – To Mænd havde været kørende i Aarhus. Baade Vogne og Bæster var slage (?) og saa var den enes Vogn gaaet i Stykker. De samler saa Stumperne paa den anden Vogn, og spænder alle 4 Bæster for den. Den ene Mand red paa den ene af de forreste. – *Da kom Dragen farende* over dem tæt neden for Byen og alle Bæsterne, de sut lige ned (faldt?). Derefter satte den op over en Mose Vesten for (satte i Vejret?), og de saa den aldrig mere." (Dernæst kommer saa det traditionelle med Skatten, Dragen flyver med o.s.v., dog med en interessant Tilføjelse): Dragerne har en Skindpung bundne om hver Kæbe (hvordan dette saa skal tydes.)" og saa slutter Sagnet med Sætningen: „Der er jo et Hoved foran paa *Hjulet".*

Søren Jørgensen, Alken.

Her er Dragen *2 Steder* beskrevet som et *Hjul.* – Lange gloende Stænger eller glødende Hjul med Hoved og Hale. Kan man komme et UFO's „Signalement" nærmere?

Til sidst vil jeg nævne Sagn Nr. 543. Bd. I, Side 485, under „Dødssejleren":

„En gammel Fisker fra Valsted i Sebber Sogn havde set et Dødningeskib. Det var meget haardt Vejr, og da kom der et Skib i Fjorden. *Det var saa hvidt, saa hvidt, og 3 hvide Mænd var derpaa. Det fo'r frem med Lynets Fart mens Gnisterne sprudlede omkring det.*

Nikolaj Christensen.

Her kunde man godt have ønsket sig „Skibet" beskrevet *lidt* bedre. Ligeledes, *hvordan* de 3 hvide Mænd saa's paa det. (Paa Dækket – i Vinduer eller andre Steder). Men trods alt lyder Sagnet af „UFO". Alene det med den fantastiske Fart og Gnisterne. – Kunde man tænke sig et langagtigt Fartøj være kommet ind i ondt Vejr tæt ved Jorden, og dets eventuelle Anstrengelser for at komme ud igen?

Hvis man læser Bøgerne igennem grundigt og eftertænksomt, kan man finde Masser af Sagn om „besynderlige Ting"; men disse er vel nok de mest typiske . . .

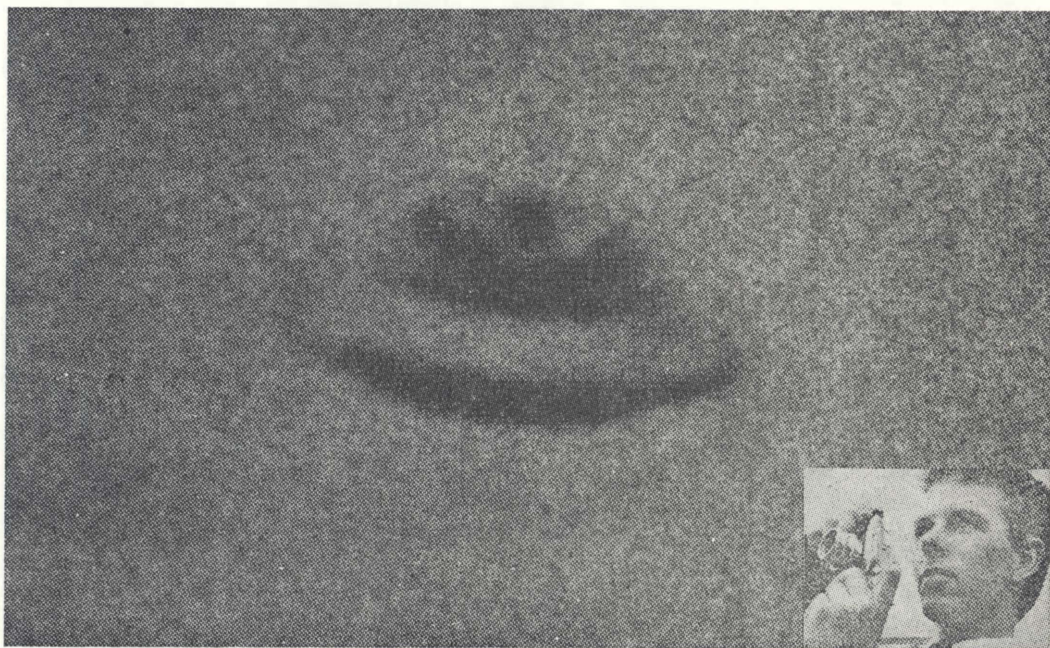
Warminster 1964 - 71

IVER O. KJEMS

Selv om vi tidligere – UFO-NYT nr. 6, 1965, nr. 1, 1966 og nr. 4, 1968 – kort har omtalt „Warminster-fænomenerne", har vi ment det rimeligt at bringe et resumé. Dels ser det ud til, at der stadig hænder „ting og sager" i området (der i parantes bemærket ligger i nærheden af det berømte oldtidsminde, Stonehenge, på Salisbury sletten), dels har vi fornylig fået flere enkeltheder om begivenhederne i 1964–65, der ikke tidligere har været omtalt på dansk. Der er derfor ikke tale om trivielle gentagelser, men om en ny, samlet fremstilling.

Begyndelsen

Det hele startede ved juletid 1964. En del af de 11.000 indbyggere i den normalt fredelige by Warminster (grevskabet Wiltshire i det sydlige England) blev opskræmt, da der begyndte at gå rygter om mærkelige hændelser. Byens rolige og ligevægtige postmester, Roger Rump,

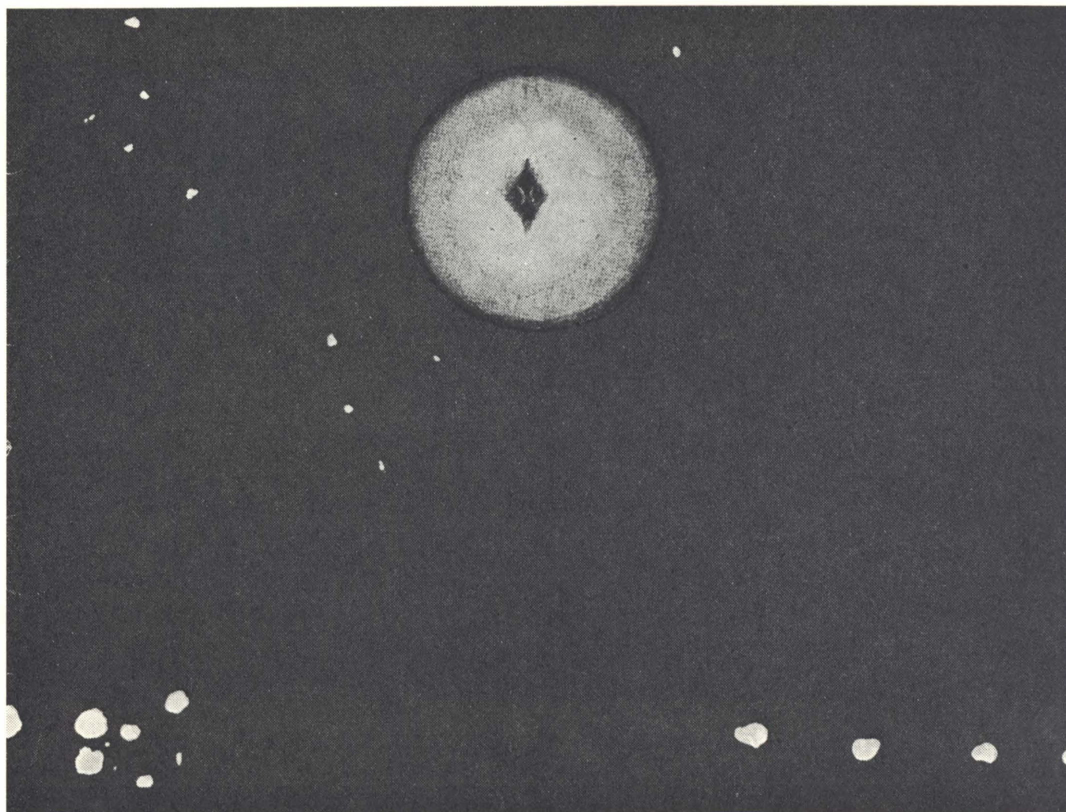

„Her er det billede Gordon Faulkner tog uden for sit hus en fredelig søndag aften i Wiltshire ... en uhyggelig, sølvskinnende genstand, der fløj lydløst og i ringe højde over Warminster" (Daily Mirror, 10 sept. 1965.)

kunne blandt andet fortælle om lyde. „Det var præcis som om der blev buldret voldsomt på taget af vores hus – som om de 5.000 tagsten blev flået op og kylet på plads igen med en voldsom larm“, sagde han.

Et ungt ægtepar hævdede, at de lige efter kl. 6 julemorgen (25. december 1964) blev vækket af en rasende gøen og klynken fra deres hund i haven udenfor. Josie, deres datter, gik ud for at se, hvad der var i vejen, og fandt hunden liggende i et hjørne af brændeskuret, rystende og klynkende. Lige da Josie skulle til at gå ind i huset igen, oplevede hun, lige oppe i luften over sit hovede, det frygtelige „pibende, bragende, skurrende, brummende, øredøvende fænomen“, der senere blev kendt over hele verden som „Warminster tingesten“. På omtrent samme tid hændte det også, påstås det, at en flok duer faldt døde ned nær Warminster, slået ned af denne mystiske kraft, og rigor mortis (døds-stivheden) indtrådte næsten med det samme. Den samme person, der oplyste dette, hævdede også, at ved en anden lejlighed var mange markmus fundet døde på

Således opfattede Terence Collins, et af vidnerne til observationen d. 28. marts 1970, den omdiskuterede genstand (se side 188).

jorden, lige efter at „tingesten" var passeret, og deres kroppe var gennemborede af små huller.

En landsbypræst, hans familie og en fysioterapeut fortalte om „en glødende, cigarformet genstand med en mørk cirkelrund plet eller åbning i bunden". Andre kaldte det, de så, for „kæmpeøjne på himlen" og „lys som blændende bil-forlygter".

Nu ligger Warminster nær Salisbury Sletten, hvor militæret havde træningslejre, og der var også flere flyvepladser, foruden atomforsknings-centret ved Harwell. Derfor mente nogle, at det måske kunne være militære forsøgsfly, der huserede i området. Men myndighederne nægtede ethvert kendskab til fænomenerne. Ordføreren i bystyret. Emlyn Rees, sagde: „Jeg skrev til forsvarsministeriet. De sendte tre repræsentanter herned. De sagde, at de ikke kunne give nogen forklaring. Genstandene havde intet med deres aktiviteter at gøre".

Den 10. september 1965 kom så sensationen i det store engelske dagblad „Daily Mirror" (oplag 5 millioner eksemplarer). Avisen ryddede midtersiden for det første foto af „tingesten", og den senere så berygtede journalist, redaktør af „Warminster Journal", Arthur Shuttlewood, skrev samtidig en artikel om dette „leben i luften over en landsby". Billedet var slået stort op (28x31,3 cm) og det fik følgende sidste (ekspert)udsagn med på vejen:

„Arthur Smith. „Mirror's" videnskabelige redaktør, skriver: „Det er et af de bedste fotos af „en tallerken", der nogensinde er taget, men mangelen på ethvert kendskab til størrelse eller afstand reducerer dets videnskabelige værdi til nul. Der har været vist mange billeder som dette i USA – de fleste af dem forfalskninger. Warminster-billedet tilhører en anden kategori – men der er ingen måde, hvorpå man kan løse mysteriet om det."

Og luftfarts-redaktøren Peter Harris kommenterer: „Sorry, men dette billede er simpelthen for godt til at være ægte. Jeg siger ikke, at flyvende tallerkener – eller „tingester" – IKKE KAN eksistere, kun, at dette billede ikke overbeviser mig."

Om manden, der tog det berømte foto, fortaltes det:

Den unge Gordon Faulkner kom ud af bagdøren fra sit hus. Det var om aftenen søndag d. 29. august. Han skulle hen og besøge sin mor. Og han tog sit kamera med, fordi hans søster havde bedt om at måtte låne det. Han lukkede døren bag sig ... Og pludselig så han „Tingesten". Sådan beskriver den 25-årige fabriksarbejder, Gordon, hvad der skete: „Mens den fløj hurtigt og lavt hen over den sydlige del af byen kunne jeg netop skelne den usædvanlige form.

Den lavede ingen støj. Jeg skyndte mig at få mit kamera fri og „sigtede". Farten var for stor til, at jeg kunne følge banen. Så jeg holdt kameraet et godt stykke foran og trykkede på udløseren, da den kom ind i søgeren. Jeg havde ikke drømt om, at jeg overhovedet ville få noget på filmen. Så jeg blev virkelig rystet, da jeg så, hvad der kom ud af det." Gordon sendte billedet til „Warminster Journal". Han regnede med, at redaktøren ville håne ham. Men det gjorde han ikke. DETTE VAR ET KUP! Og kameraet? Det er et Halina 24x36 mm, der har kostet mindre end 200 kr. Det var stillet på uendeligt og på 1/50 sekund."

Men efterhånden, som årene gik, blev der stille om Warminster – bortset fra, at Arthur Shuttlewood „holdt gryden i kog" (?) med den ene fantastiske historie om landinger etc. efter den anden. Da han efterhånden begyndte at beskrive sine iagttagelser som symboler og selv tolkede dem som budskaber, er det nok forståeligt, at de fleste seriøse UFOloger betragtede ham med en vis skepsis. Men så nemt kan vi ikke slette Warminster fra UFO-kortet ...:

Fotografier fra Cradle Hill

John C. Ben

Kl. 23 den 28. marts 1970 var ca. 30 mennesker samlet på Cradle Hill, Warminster, deriblandt følgende vidner:

John og Christine Ben, West Kingsdown, Sevenoaks, Kent. – Stephen Hall, Crayford, Kent. – Roger og Peter Keene, Welling, Kent. – Terence R. Collins, London SW 2. – Colin Farrow, Crayford, Kent. – Mr. N. Foxwell.

(Adresserne på alle otte personer er i FSR's besiddelse).

Himmelen var meget skyet og der havde tidligere på aftenen været en let regn. Kl. 23,02 blev et objekt set ca. 20 grader over den østlige horisont. Objektet kom til syne pludseligt, som om det kom gennem skyerne og så med det blotte øje ud som et meget klart, ovalt lys, purpur i farven med en hvid krans. To medlemmer af min gruppe, som observerede objektet gennem kikkerter, bemærkede begge, at de kunne se et „dybrødt" lys i midten. Dette blev bekræftet af vidner med godt syn. Et lokalt vidne, hvis fornavn var Molly (hun syntes at være medlem af Arthur Shuttlewoods gruppe) sagde, det var i retning af Starr (Middle) Hill.

Objektet forblev stationært i ca. 30 sekunder, hvor Mr. Foxwell var i stand til at tage det første af sine fotografier. Objektet bevægede sig derpå langsomt til højre – mod byen – og dalede lidt imens. På et tidspunkt under bevægelsen blev det betydeligt svagere, som om det blev skjult bag en lav sky. Objektet fortsatte bevægelsen i ca. 20–30 sekunder og stoppede så. Lyset tiltog så betydeligt i intensitet, skønt vi ikke kunne være sikre på, om objektet bevægede sig mod observationsstedet eller om det forblev stationært.

På dette tidspunkt hørtes en detektoralarm og et af vidnerne løb hen og afbrød den. Efter 10–20 sekunder sløredes lyset og gik ud, som om det blev skjult af en sky. Imidlertid var vi alle sikre på, at objektet ikke havde bevæget sig igen. Observationen havde varet i ca. 1–1½ minut. Få minutter efter objektet forsvandt, begyndte en tung regn at falde og det varede i ca. 30 minutter.

Efter observationen talte jeg med Mr. Foxwell og aftalte at han gav mig filmen før han forlod Cradle Hill. Jeg talte også med manden med detektoren, som fortalte mig det ikke var hans, men et lån af en ven; derfor vidste han ikke, hvordan det virkede udover at en kompasnål blev brugt til at slutte kredsløbet. På det tidspunkt begyndte regnen og manden sagde, at han boede i Bexhill-on-Sea og ville give mig sin adresse, når regnen holdt op. Uheldigvis må han have forladt højen før regnen standsede, så jeg kan ikke opgive hans adresse. Jeg må også tilføje, at et antal vidner forlod stedet meget kort efter, at objektet var set.

Mens vi sad i bilen diskuterede vi observationen, og de fleste var enige om, at det dybrøde objekt var stjerneformet, skønt mit syn ikke var godt nok til at gennemtrænge det stærke purpurlys. Næste dag tog vi til Starr Hill og fik ejerens tilladelse til at gå på arealet, men vi fandt ingen synlige spor. Hverken gårdejeren eller hans kone havde set eller hørt noget, da vi spurgte dem.

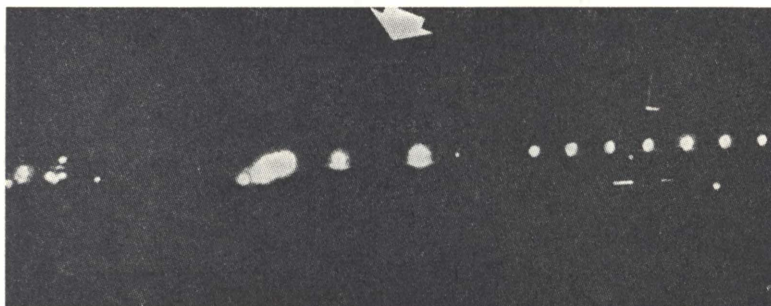
Ingen lyd hørtes fra objektet på noget tidspunkt under observationen.

Mr. Foxwell tog sine fotografier med et Kodak Retinette 1 B monteret på en trefod. Han brugte en Ilford HP 4 film som han eksponerede i 1/10 sek. med blænde 2,8.

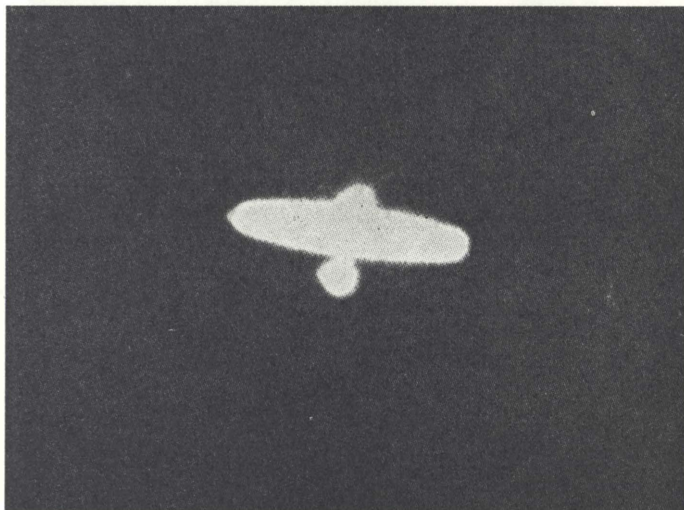
Da jeg vendte tilbage på mit arbejde torsdag den 31. marts, tog jeg filmen med til fotografiafdelingen på Welcome Institute of the History of Medicine, hvor den blev fremkaldt af Mr. Trevor Stannard og Mr. John Hazell i Microdol X i 14 min. ved 20 grader C. Det var det eneste tidspunkt filmen var ude af min besiddelse fra den blev taget på Cradle Hill og til den blev leveret til udgiveren af FSR, i overværelse af herrerne Gibbs-Smith, Creighton, Lade og Winder den 7. april. (De er alle

Her er det første af N. Foxwell's billeder, taget den 28. marts 1970. Genstanden ses i venstre side. Den lyse stibe til højre over rækken af vejlygter, er lyset fra en kørende bil.

På det andet Foxwell-billede har genstanden bevæget sig mod højre, og den synes at have mindsket betydeligt i lysstyrke. (Den svage hvide stribe under pilen).

nævnt som rådgivere for FRS forrest i bladet. Dog ikke Lade men Cade, o.a.)

Stephen Hall tog også fire billeder af objektet. Han brugte et Kodak Instamatic med en Kodacolour-X film, men desværre var der intet at se (nothing came out). Alligevel bad han mig sende negativerne til FSR i det håb, at Mr. Hennell måske ville have held med dem.

Warminster fotografierne undersøgt

Percy Hennell

Jeg er glad for, at jeg har haft mulighed for at undersøge Warminster fotografierne – inklusive negativerne – der blev taget af Mr. Foxwell.

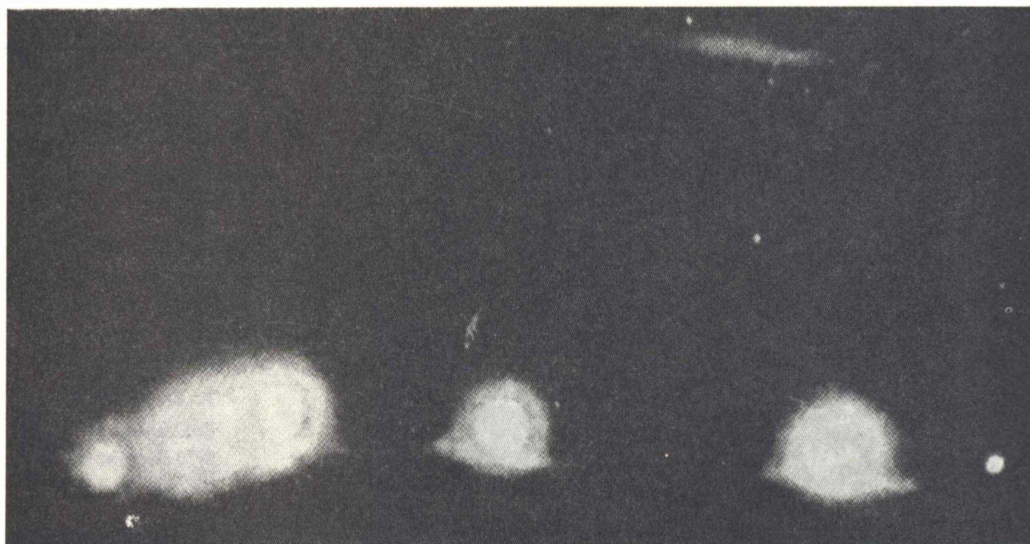
Lad mig sige til at begynde med, at der er intet ved disse fotografier, der antyder for mig, at de er forfalskede på nogen måde. Objektets bevægelse fra venstre til højre er meget klar i dets forhold til gruppen af store gadelygter, når vi husker, at fotografierne blev taget med et kamera på en fastsående trefod. Den næste ting, jeg finder meget interessant er, at objektets lysstyrke på det første fotografi er lige så stor som eller større end gadelysenes.

For at forsøge at opløse, hvis muligt, nogen struktur i objektet, har jeg lavet de forstørrelser, som ledsager disse linier. Jeg har ikke været særlig heldig i forsøget, men ét meget interessant forhold viste sig. Hvis man studerer forstørrelsen af fotografi 1, vil man se, at alle tre, både skiverne foroven og forneden samt „cigaren", er let udtrukket på den venstre side. Dette antyder for mig, at en form for fremdriftsjet måske er blevet brugt til at flytte objektet mod højre.

UFO'ER OG DYR

Maracajà, sydl. Brasilien (10,30 a.m., 18. november 1957) – To mænd, Pedro Zilli og Joao Ernani, så seks høje, tynde mænd i mørkegråt tøj, som gik ind i nogle aluminiumsfarvede metallisk udseende skiver ca. 3 m i diameter, som svævede nær jorden ca. 200 m fra vidnerne. Efter at fartøjerne, 5 i alt, var forsvundet med utrolig fart, kom vidnerne i tanker om, at kvæget, som græssede i nærheden, ca. 20 minutter tidligere havde vist tegn på stor forvirring og ophidselse og på forskrækket måde havde set hen imod den trægruppe, bag hvilken nogle af maskinerne var skjult.

F.S.R., juli-aug. 1958. /BK.

Det er muligt at se, skønt, tror jeg, for svagt til reproduktion, en antydning af en protuberans foroven og forneden på det andet billede. Det ses tydeligere på et lidt-ude-af-fokus aftryk. Faldet i lysstyrke og klarhed på det andet billede antyder for mig, at objektet muligvis også har bevæget sig væk såvel som mod højre*).

Der er en fejl („afskrabning") på højre side af det andet negativ, hvilket er uheldigt. Gennem en lup ser det næsten ud, som om der er gjort forsøg på at fjerne det. Er det sandt er det en skam, fordi det er gået ud over selve objektet.

Billygterne på højen til højre i billedet er ret interessante, da de tydeligt ses i samme position og på det andet billede er meget kortere, hvilket antyder, at bilen er standset og har slukket lygterne, muligvis for at observere objektet, der ser ud til at bevæge sig i den retning. Dette er dog kun gætteri, men ved en undersøgelse af dette fænomen er intet uden betydning.

Jeg er ked af, jeg intet kunne gøre med farvenegativerne (Stephen Hall's).

Flying Saucer Review, juli-aug. 70. /BN

Warminster fotografierne
En forsøgsvis fortolkning

Af Pierre Guerin.

Dr. Guerin er undersøgelsesleder for det astrofysiske institut i det franske nationalcenter for videnskabelig forskning.

På grund af min ven Charles Bowens venlighed fik jeg lov at låne negativstrimlen af den 35 mm film, på hvilken Mr. Foxwell d. 28. marts 1970 over Cradle Hill havde fotograferet et objekt af form som en flyvende tallerken, der var set i tværsnit.

Først rensede jeg filmen i destilleret vand.

Det viser sig faktisk, at mærkerne, som kan ses på forstørrelsen af fotografi nr. 2, der vises på side 182 i dette nummer, og som Mr. Percy Hennell foreslog kunne have været en afskrabning, der var blevet værre ved forsøg på retouchering, slet ikke skyldes en afskrabning af bagsideoverfladen af filmen*. De skyldes simpelthen en aflejring i form af overstråling, der kommer fra blødgøringsmidlet, der sættes til vandet i den sidste rensning af filmen, før den hænges til tørre. Denne aflejring opløses meget let i destilleret vand.

Efter at filmen således var blevet fuldstændig renset, undersøgte jeg den med en meget kraftig linse og lavede direkte kontakt-kopier på Kodak „Kodelic" planfilm (positive kopier til projicering) og „Kodatone" (negative kopier af den negative film); og yderligere lavede jeg nye forstørrelser af filmen på blødt papir. Disse kopier og disse forstørrelser behøvede ingen retouchering.

Efter min mening kan der overhovedet ikke være tale om, at det fotograferede objekt på nogen tænkelig måde kan være resultatet af et falskneri. (Det er med andre ord ægte). Spørgsmålet, der rejser sig, er hvorfor dette objekts udseende på fotografierne er så forskelligt fra øjets opfattelse af det, som det fremgår af vidnernes beskrivelse – og figur 5 på side 178 i dette nummer. red.

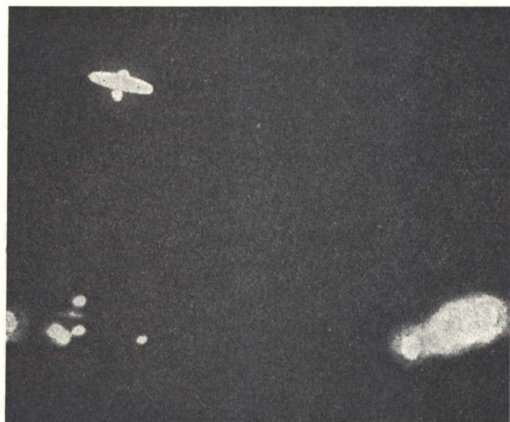
I denne forbindelse må det bemærkes, at øjet ikke er følsomt overfor ultraviolette udstrålinger af bølgelængder på mindre end 0,36 micron, hvorimod alle fotografiske film er, hvad enten de er pancromatiske eller ej. På den anden side aftager følsomheden i pancromatiske film til erhvervsmæssig brug (så som Ilford HP 4 emulsion) meget skarpt i det røde område overfor bølgelængder på mere end 0.63 micron, mens øjet er følsomt overfor dem op til ca. 0.70 micron og endda en smule udover det.

Altså kunne fortolkningen af den forskel, mellem hvad filmen „så" og hvad vidnerne så, være helt enkel: nemlig at det fotograferede objekt udsendte ultra-violet lys, som øjet ikke så. Imidlertid var der rundt om objektet en rubin-rød corona, sandsynligvis af monokromatisk farve, som uden tvivl skyldtes en form

---

*) *F.S.R.-bem.: Mr. Hennell havde ikke adgang til Mr. Bens beretning, da han undersøgt billederne og lavede sin rapport, men han havde fået oplyst de tekniske data.*

for luft-ionisering, og den var kun synlig for øjet og har i virkeligheden ikke sat noget spor på filmen. Denne corona, hvis form tilfældigvis er elliptisk, ses tydeligt på det første fotografiske billede, men det ene er meget svagt, så svagt at det forsvinder på papiraftryk, hvor himlen er overfremkaldt til helt sort. Kun „den bageste ende“ af filmens følsomhed, nemlig i den yderste røde ende, har registreret denne corona, men med en grad af intensitet betydelig svagere end den intensitet, der registreres af øjet.

Hvis denne fortolkning er korrekt, er konsekvenserne, vi kan drage deraf, vigtige.

UFO-forskeren John Keel har rejst tvivl om tilstedeværelsen af et fast materielt objekt inden for de varierende lysende fænomener, som han kalder „bløde observationer“, hvormed han vil hævde, at den faste (håndgribelige) fase kun er en side af UFO-fænomenet – og uden tvivl det mindst hyppige aspekt. Warminster observationerne ser virkelig ud til at forsyne os med et eksempel på „blød observation“ i forbindelse med tilstedeværelsen af, i dets midte, et fast objekt, som ikke er synligt for øjet, men som udsender ultra-violet lys.

At UFO-er kan komme til syne og forsvinde på stedet, når det forlader eller kommer ind i vor sædvanlige fire-dimensionale rum-tid, er sandsynligvis sandt. Men det ville være overilet at hævde, at de ikke altid har fast materiel form, fra det øjeblik de trænger ind i denne rum-tid. På trods af John Keels påstand kunne „de bløde observationer“ virkelig godt være blot sekundære effekter i de faste objekters tilstedeværelse, enten de er synlige eller ej for øjet, i vor atmosfæres luftformige materiale. Denne hypotese er allerede for længe siden blevet fremsat, og Warminster observationerne synes at bekræfte den.

---

*Reds. kommentar: Mr. Hennell undersøgte først negativerne i Gordon Creightons og min nærværelse, og han antydede, at det uheldige mærke på foto nr. 2 muligvis var en afskrabning. Det blev besluttet ved mødet, at han ville ikke prøve at rense negativerne på nogen måde, men at han ville lave forstørrelserne fra filmen i den stand, i hvilken de var givet til os. Resultatet af aftrykkene blev offentliggjort i Flying Saucer Review bind 16, nr. 4, og da det var gjort, var vi meget tilfredse, da Dr. Guerin foreslog, at han ville rense negativerne og undersøge dem yderligere i sit laboratorium.

Charles Bowen.

Flying Saucer Review, nov./dec. 70/ B.S.

Udviklingen i Cradle Hill-sagen

CHARLES BOWEN

Da Mr. John Ben første gang viste os fotografierne taget på Cradle Hill af Mr. Foxwell den 28. marts 1970, hørte vi med tilfredshed, at de, så vidt vi har kunnet konstatere, var taget uden kendskab af eller samarbejde med de entusiastiske Warminster-ufologer. Vi fik også et godt indtryk af Mr. Bens rolige objektivitet, og det kom ikke som nogen overraskelse, at han, da han gik ind på, at billederne skulle offentliggøres i Flying Saucer Review, fremhævede, at der stadig var meget, der skulle udforskes og mange spørgsmål, der skulle besvares.

Da nummeret af F.S.R., hvori Cradle Hill fotografierne blev fremlagt for offentligheden, var i trykken, fortalte Mr. Ben os, at han og Mr. Collins var blevet klar over, at de lysende objekter på fotografierne befandt sig *nedenunder* bakkekammen på Battlesbury Hill. Jeg påpegede, at andre kunne komme til samme konklusion, og at det derfor var ønskeligt, ved først mulige lejlighed at udforske sagen yderligere.

Her er det nødvendigt at minde læserne om, at undersøgelser af UFO-rapporter, som er gengivet i vore blade, udføres i fritiden på amatørbasis, og at udgifterne ufravigeligt påligger UFO-forskerne selv. Det højeste håb for redaktøren er, at interesserede og kompetente folk som Mr. Ben og hans venner en gang imellem kan finde midler og tid til at tage en Week-end tur til scenen for en hændelse, om det så er i Kent, London. Essex eller endnu længere væk.

I slutningen af 1970 forsikrede John Ben mig om, at det sandsynligvis ville kræve endnu én tur at finde relevante detaljer om en privat vej på siden af Battlesbury Hill og om de personer, som kunne komme til at bruge den.

I midten af januar 1971 var det kommet mig for øre, at der havde været en smule kritik af Cradle Hill fotografierne. Imidlertid blev det efterfulgt af noget langt alvorligere, som lige nåede os før poststrejken satte ind: Det var et brev fra en gammel ven af FSR, Mr. S. E. Scammell. Efter at have læst brevet (det gengives på disse sider) telefonerede jeg til Mr. Ben og bad ham, om han under sit besøg i Warminster (berammet til week-enden den 23.–24. januar) ville tage dagslys-fotografier fra Cradle Hill tværs over dalen til Battlesbury Hill, både fra det sted, hvor Mr. Foxwell havde opstillet sit kamera, og fra flere steder på vejen op til mark-laden. Han lovede mig at gøre det, hvis vejret tillod det. Jeg forklarede, at der havde været „nogen kritik af hans dagslys-fotografier", som var blevet offentliggjort i juli/august nummeret af FSR.

Disse linjer er blot indledningen til den „debat", som følger, hvori de herrer Scammell, Ben, Collins og Samuels har taget del uden selv at vide det (før de så tidsskriftet). En debat, som viser, at vi måske, når alt kommer til alt, har gjort lidt fremskridt i Cradle Hill-sagen. Men da jeg er inde i alle diskussionerne – og den lejlighedsvise tvivl – mellem Mr. Ben og hans venner, kan jeg ikke være enig med Mr. Scammell i, at *al* tænkning i forbindelse med Cradle Hill er af den uldne type, skønt jeg er helt på linie med ham hvad angår mange af de rapporterede hændelser.

FSR har altid betragtet alle rapporter fra Warminster med største mistænksomhed. Det meddeltes ganske klart i lederartiklen i juli/august nummeret 1970, at man havde hilst fotografierne fra Cradle Hill velkommen, da hverken Mr. Ben eller Mr. Foxwell havde tilknytning til de lokale Warminster UFO-forskere, repræsenteret af blandt andre Arthur Shuttlewood.

Læserbrev

En landmålers kritik...

Kære hr. redaktør! – Da nogle af de første oplysninger om Warminster fænomenerne, der startede i 1965, uheldigvis er blevet fordrejet, misbrugt og forstørret op på en måde, som kan gøre en hel del skade, må man se med største mistænksomhed på enhver påstand, der kommer fra Warminster. Da Cradle Hill fotografierne blev offentliggjort i juli/august nummeret, så jeg straks, at dette var en sag, hvor en landmålers gode øjemål kunne hjælpe med til at levere nogle ekstra fakta, som måske og måske ikke var relevante, men som i det mindste ville være kendsgerninger.

„Punchebowlen" på dagslys-billedet (ikke vist hér) er, som De ved, infanteriskolen; og på de omliggende højder bevæger alle slags køretøjer med larvefødder eller hjul sig omkring på alle tidspunkter af døgnet. Det er derfor nødvendigt at fastslå, at lyset på de to fotografier befinder sig i en højde, der udelukker muligheden af et køretøj på larvefødder på den modsatte side af højen. Gadelygterne på nat- og dagfotografierne (bragt i F.S.R. juli/august 1970) kan identificeres, og ved at overlejre sidstnævnte med målinger taget fra førstnævnte, befinder lyset sig ved første

øjekast et godt stykke over horisonten på det første natfotografi.

Fra lågen på vejen på Cradle Hill, hvorfra dagfotografierne blev taget, går en vej op ad højen (næsten i billedets akse) i en længde af 0,3 miles op til mark-laden 30 meter højere oppe. Horisonten er på dagfotografiet kun 0,9 miles borte. Højre kant af dagfotografiet, sådan som det er offentliggjort, er ca. 0,55 tommer til venstre for højre kant af natfotografiet.

Ved undersøgelsen fandt jeg ud af:

(i) at natfotografiet blev taget fra en højde af ca. 30 meter højere end dagfotografiet (faktisk klart i nærheden af mark-laden). (Dette kan udregnes, når man kender højden og afstanden af træerne og gadelygterne i den rette middelafstand, samt jordniveau for alle relevante punkter: på natfotografiet ses, i modsætning til på dagfotografiet, rækken af gadelygter klart over toppen af skoven, så den konklusion kan ikke modsiges).

(ii) Hvis UFO'ets første og anden position plottes ind på dagslysfotografiet *med korrekt hensyntagen til ovennævnte faktor,* er position A ikke længere oven over horisonten, men ligger i stedet nøjagtigt på horisonten på fæstningsvolden ved venstre ende af jordvolden.*)

Fra fæstningsvolden går på dette sted en vej fra venstre til højre (den går nedad tværs over højens forside nedenunder jordvolden). Hvis position B derefter ligeledes plottes ind med samme nødvendige indstilling, ser man den igen med nogen nøjagtighed befinde sig på denne vej, som oven i købet på det sted er en hulvej (altså skåret ned i højen – et almindeligt træk for veje, der går nedad kridthøje), og det kunne få et lys til at tone ud for iagttageren og kun efterlade en svag gløden eller glorie på stedet, som det er beskrevet. Afstanden mellem de to punkter er ca. 320 meter og observationen siges at have varet 1 til 1½ minut og at have været tilsyneladende stationær i det mindste 30 sekunder: farten har således, mens bevægelsen varede, været ca. 25 km/t, en meget passende fart for et køretøj med hjul eller larvefødder på denne ujævne vej.

„Billygterne på den fjerne bakke", korrekt udpeget i Mr. Hennells artikel, befinder sig faktisk på den samme vej, hvor den når foden af højen. Men på den mærkelige form af lyset på foto A har vi derfor en indlysende forklaring: én servicevogn (Mr. Hennells) efterfulgt af en anden, på vej ned ad vejen. Med hensyn til lysets form, må man tænke på, at terrænet er sådan, at ethvert af den slags køretøjer på fotografi A kunne vende enten lige mod eller sidelæns mod iagttageren, og at den ydre og indre belysning på servicekøretøjer med larvefødder på natlige operationer kan være usædvanlig. „Objektet kom meget pludseligt til syne, som om det kom gennem skyerne": det var faktisk elendigt vejr, observatøren kunne ikke se, hvor horisonten befandt sig, og lyset kom pludseligt til syne, da det kom op over horisonten (især, hvis det kom op over jordvolden). Den senere standsen og tøven (der, som iagttageren meget rigtigt bemærkede, kunne betyde, at det blot var på vej henimod dem) har ganske karakter af et køretøj med larvefødder, der manøvrerede på stejl grund.

Som jeg tror, De er klar over, hører jeg ikke til dem, som ønsker at mistro enhver UFO-observation. Jeg har længe været overbevist om, at de er kontrollerede eller bemandede maskiner med oprindelse uden for vor Jord eller vor tid. Det er naturligvis muligt, at dette lys var luftbårent – mellem iagttageren og bakken i en afstand af mindre end en mile, hængende i en højde af mindre end 60 meter over vagtlokalet i infanteriskolen, uobserveret af vagten (sandelig et dårligt vidnesbyrd for den vagthavende officer fra „Demonstration Battalion" den måned). Havde vagten set lyset, så ville de efter min mening blot, og korrekt, havde sagt til sig selv, „der kommer de stakler fra (A, B eller C) kompagniet endelig."

Når en jordnær forklaring med hensyn til position og bevægelse passer så nøjagtigt med sagen, mener jeg ikke observationen fortjener den

---

*) Uden mere nøjagtige målinger, hvortil et 6 tommers generalstabskort er nødvendigt, kan man ikke med sikkerhed udregne, om dette niveau er på toppen eller nedenfor fæstningsvolden: hvis det sidstnævnte er tilfældet, er det endog enklere, da ethvert køretøj i så fald ikke manøvrerede på fæstningsvolden, men blot fulgte vejen, der går forbi fæstningsvolden fra hovedvejen ved Sack Hill.

opmærksomhed, der er blevet den til del, og jeg må indrømme, at jeg er noget chokeret over, at sagen er kommet så langt, før nogen har gjort sig den ulejlighed at kontrollere disse meget elementære opmålingspunkter. Var dette blevet gjort straks, kunne det have været muligt at efterspore hos infanteriskolen, om man havde køretøjer ude på den vej på det omtalte tidspunkt.

Der går en flok får på Cradle Hill. Det ser ud til, at man ved mange, om ikke alle, af disse påståede Cradle Hill observationer er blevet smittet af deres uldne tankegang.

Deres
S. E. Scammell, East Knoyle, Salisbury.
13. januar 1971.

Fortsatte undersøgelser i Warminster

Flere meninger om Cradle Hill-fotografierne

JOHN E. BEN

Med et emne som vort er det uundgåeligt, at enhver eventuelt vigtig observation efterfølges af en vis spekulation og kritik. Det er, som det skal være, for det er den eneste måde, hvorpå man kan afsløre svindlere og almindelige fejltagelser. Uheldigvis er mange ufologer kun alt for villige til at komme med deres kritik, også når de ikke er i besiddelse af alle kendsgerningerne. Jeg tror personligt, at disse er i mindretal, mens hovedparten af UFO-forskerne har et dybtliggende ønske om at komme til bunds i dette meget interessante, men meget drilagtige problem.

Jeg var så heldig at være til stede ved observationen af et objekt fra Cradle Hill den 28. marts 1970, og til glæde for ovennævnte hovedpart af forskere vil jeg gerne berette om de senere undersøgelsesresultater ang. denne observation.

Da Mr. Foxwells film blev fremkaldt og Mr. Hazell bragte mig kopierne og negativerne, var jeg målløs; for billederne viste et objekt, der ikke havde nogen lighed med objektet, sådan som jeg havde set det fra Cradle Hill. En teori, der synes af forklare denne forskel mellem fotografiet og det, der blev set, er blevet fremsat af Dr. P. Guérin i hans artikel (se side 183–184).

Ved mit næste besøg i Warminster i pinsen 1970 var jeg ledsaget af de herrer T. R. Collins, S. Hall og C. Farrow; vi var ikke i stand til at finde andre fakta med tilknytning til vedkommende sag, da vi på det tidspunkt stadig troede, at objektet havde været over Starr Hill. Men mens vi var der, tog vi et billede fra Cradle Hill i skumringen, og det viser konturerne af Battlesbury Hill og gadelygternes placeringer. Dette offentliggjordes i FSR sammen med min første artikel. Dette fotografi blev taget fra samme position som Mr. Foxwells kopi, så vidt vi kunne huske. Vi er sikre på, at vi ikke kan have været mere end 10 fod fra hans oprindelige position.

Flere uger senere, da jeg næste gang så Mr. Collins, fremsatte han den teori for mig, at objektet *ikke* var over Starr Hill, men at det faktisk var nedenunder bakkekammen på Battlesbury Hill. Dette blev bekræftet, da han tegnede en plan over området og plottede objektets positioner ind i forhold til gadelygterne på det. Dette beviste, at min tidligere bedømmelse af objektets højde var ukorrekt. Jeg kom til højden 20 grader ved at antage, at gadelygterne var nærved horisonten – vi var kommet til Cradle Hill efter det var blevet mørkt, og jeg var ikke klar over, at Battlesbury lå så højt (208 meter, og observationsstedet knap 170 meter).

Også billygterne på Mr. Foxwells billeder forvirrede os. Vi havde ikke bemærket denne bil dengang, da hele vor opmærksomhed var henledt på objektet. Vi fandt det i høj grad gådefuldt, at billygterne syntes at befinde sig ovenover gadelygterne, og også, at sporet efter billygterne på begge fotografier endte samme sted i højre side.

Med alt dette i tankerne tog jeg endnu en gang til Warminster med Mr. Collins, og ved denne lejlighed havde vi følgeskab af Mr. C. Weller. Ved dette besøg lykkedes det os at finde det område, objektet havde svævet over. Vi loka-

liserede denne position ved hjælp af gadelygterne, som kanter Battlesbury Road, hvor den skærer Imber Road. På Battlesbury Hills skråninger, over en lille mark og højere end vejens niveau fandt vi en snæver, ujævn vej. Denne vej er kun sikker at færdes på med en traktor eller en Land Rover, og hvor den løb sammen med den større vej, stod vi over for en lukket låge. Men ikke desto mindre kunne kun et køretøj på denne sti svare til lysene (til højre) på Mr. Foxwells billeder. Vi fandt også, at en klynge poppeltræer, som kanter en del af Imber Road, ved udsyn fra Cradle Hill, delvis skygger for denne vej; og dette kunne forklare, at lysene tilsyneladende ender ved samme position på højre side af fotografierne.

Dette førte til den interessante spekulation, at der tilsyneladende kun var ét køretøj indblandet. Vi mener, at køretøjet på det første billede bevæger sig fremad, idet det dukker frem bag træerne. I den korte periode, før det andet foto blev taget, har bilisten set objektet, standset vognen og bakket hen bag træerne (der er ikke plads til at vende vognen). Dette er ren spekulation, men synes at understøttes ved objektets bevægelse nedad og hen imod køretøjet.

Vi mente, at vi ved at få fat på bilisten kunne afsløre mange vigtige detaljer, men uheldigvis var vi i det tidsrum, vi havde til rådighed, ikke i stand til at finde ud af, hvem jorden tilhører.

Under dette besøg lavede vi et simpelt eksperiment, som var blevet os foreslået af Michael Samuels, F.R.M.S., en professionel fotograf. Da vi ankom til Cradle Hill omkring kl. 21,00 den lørdag aften, spredte vi en del lystætte kuverter indeholdende røntgenfilm ud over et område på ca. en kvadratmile med centrum på Cradle Hill. Dette var for at sætte os i stand til at kontrollere, om der var et område med usædvanlig udstråling, og også for, i det tilfælde man så noget objekt den aften, at kontrollere, om dets tilstedeværelse kunne registreres på røntgenfilmen. En af disse kuverter blev lagt på et sted, hvor der efter Mr. A. Shuttlewoods tidligere udsagn var unormal radioaktiv udstråling efter en rapporteret UFO-landing. Positionerne af alle disse kuverter blev indtegnet på et kort, og vi indsamlede dem den følgende morgen. Om mandagen blev de, og en kontrolfilm, fremkaldt af Mr. Samuels; men ingen af filmene viste noget.

Under vort sidste besøg i Warminster (min kone og jeg i følge med T. Collins og M. Samuels) fandt vi ud af, at området omkring Battlesbury er militært territorium, skønt det ser ud til sjældent at være i brug. Dette fik os til at tro, at køretøjet (hvis lygter sås på fotografiet) må have været militærets; og derfor var det umuligt at få fat på flere detaljer. Med hensyn til objektet, talte vi med en, der var civilt ansat ved hæren, og han var helt sikker på, at hæren ikke havde køretøjer, som kunne frembringe et sådant lysmønster.

KONKLUSIONER:

Da jeg først kontaktede Mr. Charles Bowen om denne sag, erklærede jeg, at objektet på fotografiet ikke var sådan, som jeg så det. Da jeg først så Mr. Collins opfattelse af objektet, blev jeg igen overrasket, for han viste en rød rhombe inde i en hvid og blårød kugle med rød yderkant. Sådan så jeg ikke objektet. Både min kone og jeg så en klar blårød ellipse kantet med hvidt. Jeg forelagde dette for Mr. Bowen, men Mr. Collins, som er professionel kunstner med et trænet øje, kan meget vel have ret. På det maleri, han lavede efter hukommelsen, svarer gadelygternes placering næsten nøjagtigt til den, der vises på fotoet. Både Mr. Collins og Mr. Hall så objektet i kikkert. De „så" begge en rød rhombe i midten, skønt Mr. Hall mente, han kunne se et blårødt og et rødt lys rundt om det, som også var rhombeformet. Det er interessant at bemærke, hvordan hver person så objektet på sin måde.

Den formodning er fremsat overfor mig, at Mr. Foxwell ikke eksisterer, en oplysning, som jeg er sikker på vil more ham. Svaret er ganske simpelt; i et brev til mig, som nu er i FSR's besiddelse, erklærede han, at han ønskede, hans adresse forblev ukendt – det er sikkert en forståelig reaktion, når man tager i betragtning, at mange vidner før i tiden har været genstand for ugunstig offentlighed (med andre ord: latterliggørelse. red.).

Efter næsten et år står vi stadig tilbage med disse fotografiers gåde. Det viste objekt befinder sig ikke på eller nærved nogen sti eller vej, og det befandt sig faktisk over en tæt bevokset, stejl

skråning på siden af Battlesbury Hill. Jeg tror dette viser, at det omtalte objekt ikke var en oplyst lastbil eller bus med oplyst indre osv. Hvad objektet virkelig var, ved jeg ikke, men 30 mennesker så et objekt fra Cradle Hill den aften, og hver syntes at have set det på sin måde, mens kameraet har gengivet det på en måde, der er forskellig fra alle de andres.

En videre undersøgelse af Warminster - fotografierne

TERENCE COLLINS

Mr. Collins rapport er dateret den 9. november 1970.

Nogle uger tidligere end denne rapport er skrevet, var jeg i Mr. John Bens UFO-forskningsgruppe med til et møde, som man holdt for at diskutere gruppens tidligere og fremtidige aktiviteter.

Flere punkter blev diskuteret på mødet, et af dem var de fotografier, der var taget af Mr. N. Foxwell i Warminster.

Under diskussionen om disse fotografier slog det mig, at der var noget, jeg ikke var blevet klar over, da jeg tidligere havde undersøgt dem, noget som jeg mente kunne vise sig at være af vigtighed. Det var objektets position i forhold til Battlesbury Hill. Jeg havde indtil da formodet, at objektet befandt sig på et punkt på himlen over bakken, men nu syntes det modsatte at være tilfældet, og en nærmere vurdering af de to natbilleder i sammenligning med dagslysbilledet af højen sagde mig, at objektet faktisk befandt sig under horisonten og som sådan meget nærmere ved observationsstedet, end vi tidligere havde ment.

Min naturlige reaktion var at optegne et højdediagram, som jeg har vedlagt denne rapport en kopi af, i et forsøg på at lokalisere objektets position i forhold til bakken så akkurat som muligt.

Først regnede jeg ud, at natbillederne var efter skalaen 2½ x større end dagslysfotografierne. Så tegnede jeg højden af bakken efter dagslyskopien efter en skala på 5 x fotografiets størrelse så akkurat som muligt. Dette diagram var da i skalaen 2 x størrelsen af natbillederne af objektet og med anvendelse af de skalaer kunne jeg med rimelig akkuratesse plotte detaljer fra begge sæt fotografier ind på mit diagram.

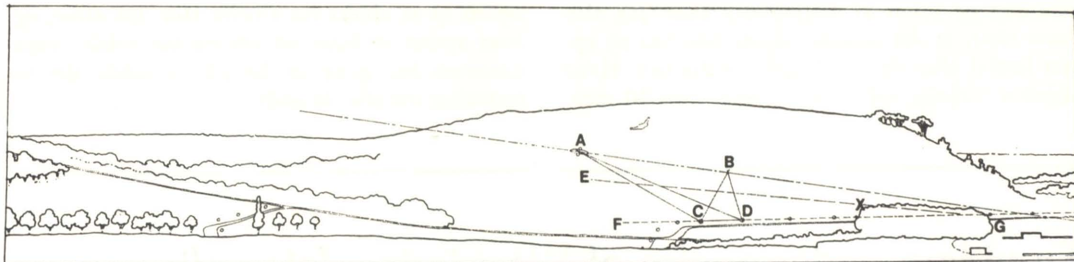
Jeg begyndte med at anbringe de to gadelygter til højre for den store klynge lys på natfotografierne, henholdsvis „C" og „D". Derefter indtegnede jeg objektets position på fotografierne 1 og 2, henholdsvis „A" og „B". Ved at trække en linie fra midten af gadelygterne indbyrdes på hvert fotografi, fik jeg nu to trekanter ACD og BCD.

Næste stadium var med nøjagtighed at fastslå positionen af gadelygterne på mit diagram og et senere besøg i Warminster satte os i stand til at opmåle vejen og måle afstanden mellem gadelygterne. Ved at tage pejling fra Cradle Hill og de omliggende landemærker kunne vi identificere de to omtalte gadelygter. Jeg var nu i stand til med bestemthed at lokalisere de to gadelygter C og D på min tegning, og som følge deraf også at overføre de to trekanter ACD og BCD til den større skala.

Jeg havde nu objektets position i forhold til Battlesbury Hill de to steder, det blev fotograferet. Objektet var i begge positioner under horisonten og betydeligt længere nede ved „B" end ved „A".

Andre ting, jeg har indtegnet på diagrammet med så megen nøjagtighed som muligt, er billygternes position, „X" på den smalle vej „E" på Battlesbury Hill. En linje „F" trukket gennem gadelygterne på den nye vej „G", som ikke er indtegnet på generalstabskortets blad nr. 166, 1 in. = 1 mile.

Efter at have målt afstanden mellem gadelygterne C og D ved vi, at CD er lig med 42 yards (38,4 meter). Ved hjælp af denne målestok og

med kendskab til diagrammets skala er det nu muligt at foretage visse kalkulationer:

(a) afstanden mellem „A“ og „B“	144 meter
(b) objektets højde over vejen ved „A“	67 –
(c) objektets højde over vejen ved „B“	48 –
(d) afstanden „AX“ mellem objektet og bilen	259 meter
(e) afstanden „BX“ mellem objektet og bilen	115 –
(f) objektets omtrentlige længde	18 –
(g) den omtrentlige diameter (på billedet: „højden“) af objektet	
selve kroppen	4½ –
incl. kuglerne	9 –

Uventet fotografisk virkning i Warminster

Besynderlig hændelse i forbindelse med undersøgelser ved Cradle Hill.

MICHAEL SAMUELS, F.R.M.S.

Vor bidragyder er en uafhængig, rådgivende fotograf, som af John E. Ben blev indbudt til at assistere ved de fortsatte undersøgelser af Cradle Hill fotografierne fra marts 70.

Da Mr. John Ben havde bedt mig tage en serie fotografier af Cradle Hill og Battlesbury, rejste jeg sammen med ham til Warminster søndag den 24. januar 1971. Jeg var engageret til at tage fotografier ud over dalen mellem Cradle Hill og Battlesbury fra omtrent den position, hvor Mr. Foxwell havde opstillet sin trefod (fotostativet), da han tog påskefotografierne i 1970, og fra andre positioner i nærheden. Desuden blev jeg bedt om at tage nogle nærbilleder af områder, der har forbindelse med sagen.

Som udøvende, kvalificeret, teknisk fotograf påtog jeg mig dette uafhængige engagement. Jeg må imidlertid understrege, at jeg på det tidspunkt, hvor de originale påskefotografier blev taget på Cradle Hill i 1970, aldrig havde set Mr. Ben, og at det ikke var før et par måneder senere, han henvendte sig til mig for at høre min mening om, hvad det var, der var blevet fotograferet.

Ved ankomsten til Cradle Hill tog jeg min Hasselblad 500 C*) med 80 mm f2,88 linse (hvori jeg havde en Plus X Pan professionel film med en hurtighed på 125 ASA) og jeg op ad højen mod „laden“ sammen med John Ben og Terry Collins. Mrs. Ben blev siddende i vognen ved militærets låge på højen.

---

*) *Hasselblad er et refleksskamera med enkelt linse, så fotografen taber billedet af syne under udløsningen.*

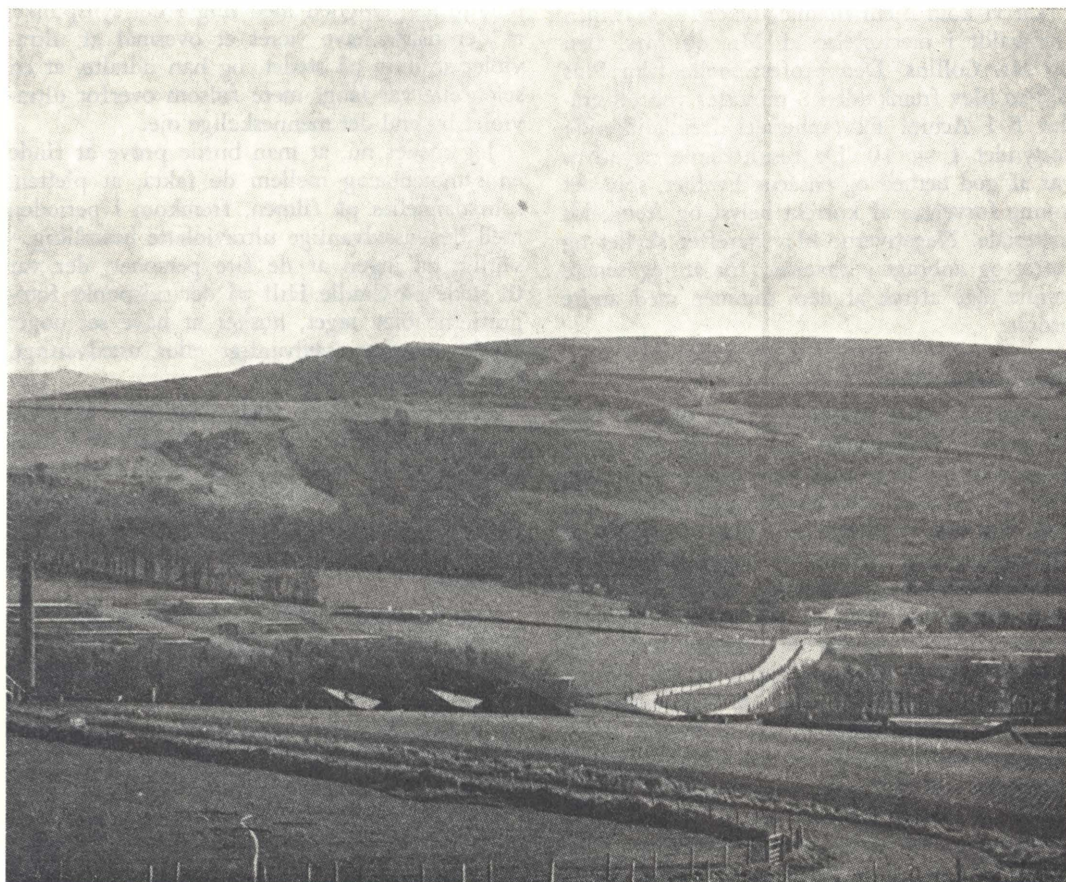
Et overraskende udsving på belysningsmåleren

Det første fotografi blev taget fra stedet omkring „laden“ og viser noget af lågen, som til daglig lukker af for området omkring „laden“. Før jeg tog dette billede havde jeg besluttet at indstille kameraet, som jeg normalt ville gøre på en overskyet dag, det vil sige eksponeringsværdi (EV) 13, hvilket efter skalaen betyder 1/125, blænde 8. Men i betragtning af, at opgaven var så teknisk betonet, besluttede jeg at bruge min belysningsmåler, som er en selen Weston Master V. Til min forbløffelse var udslaget på Weston lysskalaen 14+, hvilket betød en eksponeringsværdi på 16, efter skalaen det samme som 1/125, blænde 22.*) Mr. Ben og Mr. Collins fortalte senere, at mit ansigtsudtryk ændredes dramatisk efter et par sekunder, da jeg blev klar over, hvad jeg havde aflæst.

Jeg kontrollerede igen, og overbeviste mig om, at måleren var nøjagtigt indstillet på nulstregen. Da jeg fik samme resultat, besluttede jeg at rette mig efter belysningsmåleren (at det var den korrekte beslutning viste sig senere

---

*) *Dette er især overraskende, da 125 ASA = 18 DIN-film er en temmelig „langsom“ film. red.*

på aftenen, da negativerne blev fremkaldt og fremstod med perfekt tæthed).

Efter at have taget det første billede gik vi ned ad stien til et sted omtrent halvvejs tilbage mod vognen. Dette tog ikke mere end 30 sekunder. Derefter tog jeg det andet billede, som vil blive diskuteret senere i denne artikel.

Det tredie billede blev taget fra det sted, Mr. Foxwell havde befundet sig, efter hvad vi kunne regne ud ved omhyggeligt at tage bestik efter gadelygterne, som er med på hans billeder. Derefter forlod vi Cradle Hill, og da nærbillederne blev taget, var lyset vendt tilbage til det normale. Senere, da vejret klarede op og gadelygterne tændtes, tog jeg endnu et fotografi, denne gang med brug af en trefod, da EV nu var 8, efter skalaen ca. 3 sekunder, blænde 22.

Da vi kom hjem til mit atelier, blev filmen fremkaldt i nærværelse af Mr. og Mrs. Ben og Mr. Collins. Den professionelle film Plus X Pan blev fremkaldt i 8 minutter ved 68 grader F i Actuol Fx (anbefalet fremkaldertid) fortyndet 1 + 10. De resulterende negativer var af god tæthed og ensartet kvalitet, som det kunne forventes af korrekt belyst og fremkaldt materiale. Negativerne blev derefter skyllet og tørret og anbragt i kuverter, for at jeg senere kunne tage aftryk af dem sammen med andre ordrer.

Flere overraskelser

Mandag aften, mens jeg var ved at lave aftrykkene, forbavsedes jeg ved på det andet negativ at finde et sted med meget ringe tæthed, på himlen, som havde langt større tæthed. Jeg tog et aftryk og fandt, at stedet på det resulterende billede var mørkegråt, af varierende tæthed og temmelig „sløret". Nærmere undersøgelse viste, at dette sted havde en kornet struktur, og det udelukkede straks den mulighed, at et støvkorn havde siddet fast på emulsionen og standset lyset på dette sted. Også den kendsgerning, at der ikke var andre lignende steder på hele filmen udelukkede den mulighed, at der var dannet luftbobler på grund af manglende bevægelse under fremkaldningen. En tredie mulig forklaring på en sådan plet er, at et støvkorn kan have siddet på linsen og være kommet i „groft" focus ved den lille blænde (22), som anvendtes. Det forekommer imidlertid meget usandsynligt, da linsen var indstillet på uendeligt. Ikke desto mindre har jeg foretaget grundige undersøgelser, som til sidst udelukkede også denne tredie mulighed.

Efter endt personlig undersøgelser blev negativerne og et aftryk bragt til Kodak Ltd. og man bad dem kommentere, hvad jeg beskrev som afvigelsen. En talsmand for Kodak Product Services Department undersøgte negativerne og positivet og bekræftede derefter min opfattelse ved at sige, at han ingen fotografisk årsag kunne finde for denne plet, og at han mente, ingen i virkeligheden kunne sige, hvad det var. Spurgt om, hvad han mente om det usædvanlige udslag på belysningsmåleren, udtalte han enighed med mig i det synspunkt, at der måtte have været et overmål af ultraviolet stråling på stedet, og han udtalte, at en selencelle var langt mere følsom overfor ultraviolet lys end det menneskelige øje.

Jeg mener nu, at man burde prøve at finde en sammenhæng mellem de fakta, at pletten, som dannedes på filmen, fremkom i perioden med den usædvanlige ultraviolette bestråling – særlig, da ingen af de fire personer, der var til stede på Cradle Hill på det tidspunkt fotografierne blev taget, husker at have set noget objekt, hverken sædvanligt eller usædvanligt, over Battlesbury Hill.

Belysningsmåleren blev yderligere kontrolleret. Den blev anbragt i en afstand af 2 tommer fra en 60-watt pære, og dette frembragte samme EV som på Cradle Hill. På en lignende dag i åbent landskab fik man et EV på 13.

Efterskrift

Jeg forelagde firmaet, der konstruerer og fremstiller fotografiske instrumenter, sagen med det usædvanlige udslag på belysningsmåleren, og de oplyste mig om, at under de betingelser og omstændigheder, som herskede på Cradle Hill den 24. januar 1971, forekommer et udslag af det format noget besynderligt.

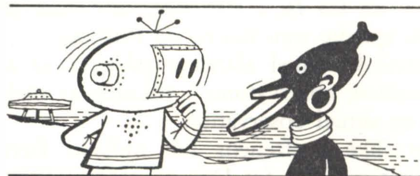
Man hævdede, at enhver fejl i måleren ville have vist sig som udslag af en lavere lysstyrke, med det resultat, at negativerne var blevet

overeksponerede. Som følge af den kendsgerning, at negativerne var korrekt eksponerede, mente de, at fejl i belysningsmåleren kunne udelukkes. Han hævdede også, at den selencelle, som bruges i denne type belysningsmåler, har større følsomhed overfor ultraviolet lys end det menneskelige øje, hvilket bekræfter, hvad jeg allerede har omtalt.

Med hensyn til den afskærmning, der dækker selencellen, påpegede man, at den var lavet af plexiglas, som er en bedre leder af ultraviolet lys end glas. Igen fremhæver man, at kilden til den ultraviolette bestråling måtte have været betydelig, for selv i Alperne, med ultraviolet dis og sne, var udslag af denne størrelse sjældne. Desuden får man ikke ofte så store udslag, når man bruger „invercone" på denne type belysningsmåler (hvorpå en kegle til at sprede lyset er anbragt over cellevinduet og hvor måleren er rettet fra emnet til kameraet eller lyskilden).

Hvis vi antager, at vort objekt var af massivt materiale og udsendte ultraviolet lys, så finder vi ved nærmere eftertanke, at det massive omrids vil blive nedbrudt af det ultraviolette lys, der er ude af focus, men det vil stadig være mørkt nok til at forårsage en formindskelse af tætheden på negativet.

Flying Saucer Review, marts-april 71. /BK.

RAPPORT HJØRNET

UFO-alarmeringsøvelsen

Det viste sig, at der var stor forhåndinteresse for vor alarmeringsøvelse den 6. august. Ca. 120 interesserede rekvirerede instruktion og alarmeringsskemaer.

Hvor mange af disse, der i virkeligheden observerede er usikkert. Kun ca. 30 skemaer kom retur, men mange grupper havde naturligvis kun udfyldt eet skema, så antallet af aktive observatører har formentlig ligget på mindst det dobbelte. Sandsynligvis har endnu flere været på observation, men blot ikke udfyldt og returneret skemaet.

Alle observatører har naturligvis heller ikke observeret i hele den angivne periode mellem 20,00 og 02,00. 3 personer har ikke angivet observationsperioder, men de øvrige personer eller grupper observerede ca. 116 timer i alt, eller i gennemsnit ca. 4:15 pr. observatør/gruppe, hvilket må siges at være absolut fint. Som sædvanlig har provinsen været flinkest til at observere, men man må i den forbindelse også huske på, at man i storbyområderne har meget dårlige observationsforhold, hvorved noget af fornøjelsen unægtelig forsvinder.

Øvelsen blev foretaget primært for at indhøste erfaringer, sekundært for at observere ufo'er. Ufo'er var der ikke mange af, men til gengæld fik vi en del erfaringer at bygge videre på.

For kort at summere op:

1) Der kræves bedre geografisk fordeling af observatørerne.
2) Observatørernes ure bør være stillet helt ens.
3) Mange forlod deres telefon for at observere i terrænet uden kontakt til hjemmet, hvorved man ikke kunne kontakte dem.
4) Kontakt til hjemmet kan evt. ske pr. walkie-talkie, men alarmering til naboområder via walkie-talkie er for usikkert og tidkrævende.

5) Det ville være rart med en bedre opfølgning fra observatørerne (kun 30 skemaer retur) men
6) samtidig må det erkendes, at vi til gengæld ikke fik alarmeret ordentligt.

Dette kom bl. a. til udtryk gennem den ene ufo-observation vi fik. Kl. 21,04 får Lizzie og John Petersen fra Dragør øje på et hvidt lys 30 grader oppe på den vestlige himmel. Det fangede øjet, fordi det så helt anderledes ud end flylys. Gennem kikkert så det ud som en kraftig lyskilde uden defineret facon. Der kunne ikke ses konturer eller korona, hverken med blotte øje eller med kikkert (10x50). Lyset bevægede sig langsomt i nordlig retning, indtil det nåede til NV, så stoppede det op og stod stille omkring et halvt minut, hvorefter det gik tilbage med sydlig kurs. Da lyset atter befandt sig i stik vestlig retning set fra Dragør, ændrede det kurs mod vest og forsvandt i det fjerne. Medens det fløj væk steg det en smule, således at det var 5 grader højere oppe end ved observationens start. Efter retningen at dømme forsvandt det imod Slagelse. Da var kl. 21,15..

Straks ved observationens start blev X. P. Madsen alarmeret. X. P. alarmerede først og fremmest Trap i Ballerup. Sammen med Ole Mørch gik han udenfor og fik øje på noget, der lignede en meget kraftig stjerne 30 grader oppe på den sydlige himmel. Med stor fart bevægede lyset sig i vestlig retning i et halvt minut, hvorefter det skiftede kurs mod NV og forsvandt af syne bag bygninger i nordvestlig retning. Der var ingen lyd at høre, og man kunne kun se lyset. Der var ingen konturer, navigationslys eller antikollisionslys, der kunne lede tanken hen på et fly.

Formentlig har man iagttaget det samme uidentificerede objekt, som på samme tid sås fra Dragør. Ifølge Alarmeringscentralen blev Trap alarmeret kl. 21,08 og han meldte tilbage kl. 21,15 at objektet var observeret og nu gik mod vest.

Walkie-Talkie kæden blev alarmeret kl. 21,05, dvs. samtidig med at John ringede X. P. op. Dette gav en del tidkrævende snak på de små radioer, idet man forsøgte at kontakte walkie-talkie stationer rundt omkring på Sjælland, desværre med et ret dårligt resultat. Dette gik til en vis grad ud over telefon-alarmeringen, hvorved man ikke fik fat på yderligere observatører på Midt- og Vestsjælland samt Fyn. Resultatet blev, at man tabte kontakten med objektet, og derved mistede man muligheden for at få fastslået, hvad det egentlig var, der blev observeret.

Een af de ting vi gerne ville nå frem til, var netop at kunne spore eller følge et objekt fra observatør til observatør og fra område til område. Det lykkedes ikke særlig godt med ufo'et, men til gengæld fik vi de samme satellitobservationer ind fra flere forskellige stationer. Ligeledes kan nævnes, at et stjerneskud kl. ca. 21,30 blev set fra flere stationer, derblandt så geografisk spredte som Rønne og Padborg.

Hovedformålet med alarmeringskæden er at kunne alarmere observatører i tilfælde af melding om en aktuel observation.

Da der ikke i aftenens løb indkom flere alarmeringer end den fra Dragør, må man derfor sige, at øvelsen på sin vis ikke var så vellykket som ventet. Alligevel har vi fået en masse positive idéer om, hvad vi skal lægge mest vægt på, samt på hvilke områder vi bedre kan sætte ind. Det er helt sikkert, at vi med mellemrum vil foretage lignende øvelser, ligesom vi håber at rigtige alarmeringer vil dukke op.

ej

Danske observationer

En aften i januar kl. 22,04 blev „en lysende genstand med spidser i siden" set flyvende på den østlige himmel over Århus.

– – –

Den 11. marts kl. ca. 22,30 ser fire mennesker fra Skjern en gul, rund genstand mod øst. Genstanden steg og dalede nogle gange. De havde en hale som en røgsøjle efter sig, og denne hale blev tydeligere, når den dalede.

– – –

Uafhængigt af hinanden ser to mennesker om aftenen den 23. april to klartlysende lys flyve fra øst mod vest. Lysene var fem minutter om at passere over himmelen fra horisont til horisont. Himlen var letskyet, og genstanden lyste nogle skyer op, før den fløj igennem dem. Observationen fandt sted i nærheden af Nakskov. Klokkeslettet var 20,30.

– – –

Tidligt om morgenen den 15. maj kommer et af vores medlemmer kørende fra St. Restrup til Drastrup uden for Ålborg, da han får øje på to stillestående, lysende objekter på den skyfri himmel. De stod på himmelen til venstre for solen, der lige var stået op. Man kunne se solen bevæge sig mod højre, medens objekternes position var uændret. Efter ca. 15 minutters observation skrumpede de ind og slukkedes.

– – –

Herr L. B. Olsen stod dagen efter, om aftenen den 16. kl. 23,20 i gården bag Birkedommervej 4 i København. Derfra sås i 15 sekunder en grønligt lysende, oval eller rund genstand med kurs fra ØNØ-VSV.

– – –

I den anden ende af landet, nærmere betegnet Als, ser en ung pige den 10. juni gennem en længere periode en genstand manøvrere rundt over og i nærheden af en skov. Objektet skiftede facon og farve flere gange. Tidspunkt ca. 23,10.

– – –

26. juli ses en stor, stjernelignende genstand fra Kastrup. Den gik lodret op ved siden af genbohuset, slukkedes, tændtes og forandrede form fra en lysplet til en kugle. Dernæst ændrede den brat retning med et skarpt 90 grader drej og forsvandt i retning af Øresund. Vidnet mener, at der var tale om en lille genstand på nær afstand.

– – –

Fra Husum S-station ses 1. august kl. 23,58 et hvidt lys, der bliver tændt højt på den sydlige himmel. Lyset voksede og skiftede farve til stærkt blåt. Det bevægede sig i rette vinkler og i U-kurver, skiftede atter farve til skarp rød, blev hvidt igen, hvorefter det blev en smule mindre og slukkedes dernæst pludselig.

– – –

. . . Den mere udførlige omtale af de resterende rapporter, som skulle være bragt her, er udsat til næste nummer . . .

ej.

Meteorer over Danmark

Vi har modtaget en del rapporter fra den 4. og den 6. juli. Den 4. juli så adskillige mennesker fra forskellige steder på Sjælland et gult og blåtlysende opjekt bevæge sig med kurs ca. S-N på den østlige himmel. Tingen bevægede sig 90–100 grader på mellem 5 og 10 sekunder i en tilnærmelsesvis lige bane. Klokken var 23,08, da det blev set, og det er nok grunden til, at vi ikke har fået endnu flere rapporter derom.

– – –

Den 6. juli kl. ca. 21,30 sås endnu et meteor. Det fløj næsten vandret fra vest til øst på den nordlige himmel. Vi har modtaget ca. 20 rapporter om dette, foruden en hel del avisudklip fra Danmark og Norge. Alle beskriver de et kraftigt lysende objekt med en lang hale som passerer lavt over den nordige horisont. Farverne varierer fra rapport til rapport, alt efter i hvilken del af banen det er iagttaget, men det havde en lang hale efter sig. Halen endte i gnister. Dets hovedfarve var grønlig.

Danske aviser omtalte ret kort meteoret, medens de norske gav det megen spalteplads. Man kaldte det i de fleste artikler for et ufo, idet man ikke umiddelbart kunne identificere det. Det er der ikke noget at sige til, idet vidnernes beretninger og oplysninger rummer en del divergenser, som ved enhver form for vidneforklaring. Først når man modtager et antal rapporter, kan man sættes i stand til at analysere oplysningerne. Andre lod sig dog også narre. Lederen af en norsk ufo-studiegruppe udtalte til aviserne, at han mente, det havde drejet sig om et stort moderskib fra en fjern klode i verdensrummet.

SUFOI er glad for også at få meteor-rapporter. Først ved at få skemaerne ind, kan vi med nogenlunde sikkerhed fastslå, om det drejer

sig om det ene eller det andet, og det er også af vigtighed at fastslå, hvad der ikke er ufo'er. Meteor-rapporterne går for øvrigt ikke til spilde, idet de bliver bearbejdet og videresendt til Smithsonian Institution. Som oftest foretager Smithsonian en beregning over meteorets bane, men en sådan har vi ikke kunnet få inden redaktionens slutning. Vi har derfor selv foretaget en grov beregning, der peger i retning af, at meteoret har passeret den nordlige ende af Skagerak med en kurs på ca. 105 grader.

ej

„Meteorientering"

Vi har i UFO-NYT af og til omtalt meteorobservationer, men vi har vist aldrig informeret om, hvad meteorer er for noget, og hvad vi ved om dem. Det råder vi bod på ved de efterfølgende to artikler.

Definitioner

Taget under ét har vi her at gøre med legemer af forskellig størrelse (skønt de alle er relativt små), som gennemkrydser rummet i alle retninger, og som ved mødet med Jorden først må passere gennem dens atmosfære. Under denne pasage, som foregår med meget stor hastighed, ophedes de, så de bliver hvidglødende: Derfor disse karakteristiske kortvarige lysstreger eller glitrende stjerner, som efterlader sig spor i lighed med en nytårsraket. Altså kan disse kosmiske legemer ikke ses, så længe de holder sig uden for grænserne for Jordens atmosfære, og de bliver først synlige for os, når de trænger ind i den – hvad enten de til sidst når ned til jordoverfladen eller ikke.

Et strålende stjerneskud kan således beskrives som en lille ildkugle eller bolide, mens betegnel- „meteor" er blevet brugt i flæng om stjerneskud og ildkugler på den ene side og på den anden om disse solide legemer, som overlever passagen gennem atmosfæren, og som også kendes som meteoriter og areoliter.

Det har været hensigtsmæssigt at fastlægge betegnelserne. Navnet meteor er reserveret til det iagttagelige fænomen, der opstår ved en meteorits passage gennem atmosfæren. På den måde forsvinder betegnelserne stjerneskud, ildkugle, bolide o.s.v. fra den videnskabelige ordliste, skønt de stadig bruges billedligt og litterært.

Hvor højt oppe kommer meteorerne til syne?

Utallige målinger har vist, at skønt usædvanligt lysende meteorer kan blive synlige i ca. 160 km's højde, er gennemsnitshøjden omkring 130 km, og de forsvinder i mellem 55 og 65 km's højde. Længden af deres spor gennem atmosfæren (som kan være mere eller mindre skråt) ligger derfor omkring 80–160 km. De svagere meteorer er noget mere begrænsede, med et gennemsnitsspor på ca. 55–65 km, mellem en højde på 95 og 80 km.

Meteorers udseende og klarhed

Et meteor viser sig sædvanligvis som en mere eller mindre klar lysstreg; grunden til dette skal søges i den store hastighed og i det fænomen, der er kendt som synsbilledets fastholden. I nogle tilfælde er denne optiske illusion imidlertid ikke den eneste faktor, der spiller ind: Mange meteorer efterlader sig faktisk et spor, som er synligt nogen tid efter at meteoret selv er slukket, og som kun langsomt toner ud; sådanne meteorer synes med andre ord at efterlade et selvlysende spor i deres kølvand. Et bevis på objektiviteten i dette fænomen er leveret ved observationer af vedvarende spor (de

varer undertiden flere minutter eller endog længere) som gradvist driver af sted og forandrer form, ligesom skyerne gør, som resultat af bevægelser i atmosfæren.

Sådanne virkninger er især bemærkelsesværdige ved de meget stærktlysende meteorer, almindeligt kendt som bolider eller ildkugler. Disse er ikke blot bevægelige lyspunkter, men som navnet antyder kugler af ild, hvis vinkelstørrelse til tider forekommer lige så stor som Månen, set med det blotte øje. De er undertiden hvide, undertiden røde, gule, grønne eller blå, og er så strålende, at de i flere tilfælde har gjort nat til dag; ved andre lejligheder har de tydeligt kunne ses i klart dagslys. Man har desuden ofte iagttaget, at de udsender klare lyspletter, i lighed med de gnister, der springer fra skærsliberens hjul; disse „gnister" forbliver somme tider synlige i flere minutter langs hele længden af det lysende spor.

Den vigtigste grund til, at meteorerne er hvidglødende er den store hastighed, de gennemtrænger vor atmosfære med. I Jordens nærhed vil sådan et legeme have en hastighed på omkring 40 km pr. sekund. Jorden selv drejer rundt med en fart af 30 km pr. sekund. Hvis retningerne af de to bevægelser – Jordens og meteorets – er modsatte, vil deres hastigheder blive sammenlagt, så at meteoret vil slynges ind i vor atmosfære med ca. 70 km pr. sekund; selv i det modsatte tilfælde, når Jorden og meteoret bevæger sig i samme retning, vil farten i forhold til atmosfæren blive omkring 9,5 km pr. sekund. Hvis det kommer ind mere eller mindre på skrå af Jordens bane, vil dets relative hastighed ligge et sted mellem disse to grænser. Til slut bør man nævne, at mange af disse kosmiske fragmenter faktisk bevæger sig gennem rummet med hastigheder, der endog ligger *over 40 km pr. sekund.*

At meteorerne er hvidglødende, som resultat af de enorme hastigheder, skal forklares på følgende måde. På trods af vor atmosfæres overordentlige tyndhed i store højder, yder den ikke desto mindre en betydelig modstand mod et meteors indtrængen; sidstnævnte bliver derfor opvarmet til smeltepunktet og derover af gnidningsmodstanden mellem dets overflade og molekylerne i atmosfæren. Samtidig undslipper molekyler fra dets overflade, og det er sammenstødet mellem disse molekyler og atmosfærens, som giver den stråling, vi ser. Laboratorie-eksperimenter foretaget af de franske ingeniører Muraour og Michel Lévy har vist, at man til denne virkning må føje den stråling, som faktisk frembringes foran meteoret som resultat af den meget høje temperatur fra chokbølgen.

Et meteor, hvis lysstyrke kan sammenlignes med fuldmånens, vejer omkring 5 kg.

Denne forklaring forudsætter, at deceleration, der skyldes luftens modstand, er i stand til at producere nok energi til at få solide legemer af denne størrelse til at fordampe, før de når Jorden; og på denne måde kan et meteors øjeblikkelige forsvinden, mens det endnu er i stor højde, forklares. Således er kun legemer af usædvanlig størrelse – eller snarere stykker af dem – i stand til at trænge igennem til Jordens overflade; når de gør det, er deres nedslag altid til en vis grad virkningsfulde.

Vi har netop nævnt, at meteorerne går itu. Nogle ildkugler eksploderer faktisk som bomber, sandsynligvis på grund af de kræfter, der virker på massen af meteorisk materiale, og som udvikles ved den overordentlige hurtige passage gennem atmosfæren – intens og faktisk øjeblikkelig opvarmning af dets overflade, og enormt tryk, som prøver at knuse det. Beskaffenheden af nogle meteoriter er sådan, at de ikke kan modstå dette, og de sprænges eksplosivt.

En meteorits høje overfladetemperatur afsløres af dens smeltede eller glasagtige udseende og også af den kendsgerning, at den umiddelbart efter nedslaget – hvis det er så heldigt, at der er nogen i nærheden – er for varm til at røre ved. Man har også fastslået, at denne varme ikke har haft tid til at nå ind til meteoritens indre, for hvis den går itu, idet den rammer jorden, eller slås i stykker, finder man den iskold indeni.

I mange tilfælde ledsages tilsynekomsten af et virkelig „stort" meteor af en række detonationer, i lighed med en langstrakt tordenbuldren. Disse lyde frembringes af chokbølgerne, der opstår på grund af den svimlende fart, og må ikke forveksles med braget, der forårsages af eksplosionen.

Den fortsatte lysen af sporet efter at meteoriten selv er passeret, skyldes stimulation af molekylerne i den øvre atmosfære af choket ved meteoritens passage, dvs. abnorm og forbigående ionisering af den øvre atmosfære i meteorets bane.

Meteor hyppighed

En omhyggelig iagttager vil faktisk se gennemsnitlig fra 4 til 10 meteorer i timen; dette vil gentage sig nat efter nat, og når vi tager hele Jordens overflade i betragtning, bliver det indlysende, at deres antal i sandhed må være uhyre.

Det må understreges, at de let sete meteorer, som tiltrækker sig en ligegyldig observatørs opmærksomhed kun repræsenterer en minoritet. Over himlen trækker et utroligt antal meteorer deres streger, men for svagt til at kunne ses med det blotte øje: Observation af dem kræver teleskoper eller kikkerter med stort synsfelt og betydelig lysfølsomhed. Således kan to kategorier af meteorer ses: Med det blotte øje og med teleskop.

Meteorer med det blotte øje: Noget i retning af 18^8 om dagen, hvoraf ca. 500.000 er så klare som de klareste stjerner.

Teleskop meteorer: Det daglige antal af disse meteorer må ligge på flere gange 10^9.

Dagslys meteorer: Disse observeres ved hjælp af radar og er ofte meget små. Deres antal er sikkert omkring 10^{10} eller mere.

Alt taget i betragtning antyder de bedste moderne undersøgelser, at det drejer sig om i alt nogle hundrede tons om dagen.

Meteorers relative hyppighed og tilsynekomst

Skønt meteorer kan ses farende hen over himlen på alle tidspunkter, er deres hyppighed ikke ligeligt fordelt. I almindelighed er de langt talrigere i de sene nattetimer, og desuden er de særlig hyppige på visse tider af året, med gentagelse hvert år, når Jorden går ind i „meteorbyger“ eller „sværme“, som ser ud til at komme fra veldefinerede områder på himlen.

Lad os antage, at meteoriterne er ligeligt fordelt i rummet, at deres retninger er tilfældige, og at deres hastigheder stort set er ens. Gennem denne sky af fragmenter bevæger Jorden sig på sin vej rundt om Solen. Så vil den halvkugle, der vender i samme retning som Jordens banebevægelse træffe sammen med de meteoriter, der bevæger sig i modsat retning eller i retninger, der ligger mere eller mindre på skrå; den modsatte halvkugle vil imidlertid kun træffes af de meteorer, hvis hurtigere bevægelse tillader dem at indhente Jorden.

Forekomsten af usædvanligt mange meteorer på de samme datoer hvert år skriver sig fra de særlige baner, hvori de bevæger sig rundt om Solen. Undertiden følger det ene meteor så hurtigt efter det andet, at man får indtryk af en hel regn af lysende streger – deraf den almindeligt brugte vending „meteorregn“. Denne meteorregn har førhen været så kraftig, at meteorerne for iagttagerne forkom så talrige som snefnug i en snestorm. Almindeligvis ser meteorerne i en sådan regn ud til at udgå fra samme punkt på stjernehimlen (hvad enten de kommer samtidigt eller efter hinanden); deres bane går ud i alle retninger fra dette punkt, kaldet radianten, og jo nærmere de er derved, jo kortere er de. Grunden til dette er let at forstå. Ifølge perspektivloven ser det ud for observatøren som om banen udgår fra et punkt i rummet, hvilket afmærker den retning, hvorfra legemerne kommer; på samme måde synes telegrafpæle, mure, hegn osv., der kanter en lang, lige vej, at løbe sammen i ét punkt i horisonten.

Nedslag af meteoriter

De fleste meteoriter, der kommer ind i Jordens atmosfære, fordamper fuldstændigt langt over Jordens overflade: Deres nedslag på Jorden er derfor en yderst sjælden begivenhed – i hvert fald hvad angår meteoriter af nogen størrelse (hvis nedslag har betydelige fysiske og andre virkninger). For vi vil se, at der *foruden* sådanne „meteorlegemer“ hele tiden falder *rester af almindelige meteorer ned på Jorden i form af fint støv, efter at det har svævet rundt i atmosfæren i nogen tid.*

På grund af de store højder meteorerne viser sig i, er de synlige over meget store afstande.

Det må bemærkes, at meteoriter ikke rammer jorden med den fantastiske hastighed, de oprindeligt bevægede sig med. Eksperimentelle data angående luftmodstanden har man ikke for sådanne hastigheder, men man kan rent logisk forestille sig et mere eller mindre kraftigt bremseforløb, beroende på meteoritens størrelse og vinklen af dens bane gennem atmosfæren; nogle af disse kosmiske fragmenter vil derfor ende deres rejse gennem atmosfæren i frit fald, dvs. kun under indflydelse at tyngdekraften, beroende på deres masse.

Kilde: Larousse Encyclopedia of Astronomy,
Oversættelse /BK.

Dansk meteoritekspert med verdensry skriver om „Agpalilik"

Civilingeniør V. F. Buchwald fandt i 1963 verdens femtestørste meteorit på Grønland og arbejdede siden på at få den ført til Danmark. Da den i 1967 efter store vanskeligheder var ført til København, var han imidlertid rejst på studie- og undervisningsophold i Amerika. Først efter hans hjemkomst i 1970 tog undersøgelsen af den store meteorit fart. I den følgende artikel beretter V. F. Buchwald først og fremmest om denne undersøgelse.

Der findes et stort antal forskellige slags meteoriter, og ingen af dem ligner vore jordiske bjergarter. For overskuelighedens skyld opdeler man gerne meteoriterne i sten-, sten/jern- og jernmeteoriter, men der er glidende overgange. Mange stenmeteoriter indeholder 10–20 pct. frit jern, fordelt som salt og peber i stenen, og mange jernmeteoriter indeholder typiske silikatmineraler som for eksempel olivin, pyroxen og feldspat.

Den mest spændende stenmeteorittype er den kulholdige chondrit, som kan indeholde 1–4 vægtprocent kulstof. Allerede Berzelius påviste tilstedeværelsen af organiske stoffer, men først efter anden verdenskrig har man med sikkerhed kunnet vise, at kulstoffet foreligger enten amorft eller bundet i organiske forbindelser som paraffiner, aminosyrer og tjæreagtige stoffer. Det vakte betydelig opsigt, at meteoriten Murchison, som faldt i SØ Australien 28. september 1969, fandtes at indeholde i det mindste 16 forskellige aminosyrer. Blandt disse er fem såkaldte essentielle aminosyrer, der her på Jorden indgår som byggesten i levende cellers proteiner. Videre forskning må afgøre om meteoritens organiske stoffer er dannet under medvirkning af levende organismer, eller, hvad der er mest sandsynligt, er dannet på ren uorganisk vis – det vides, at brint, ammoniak, kuldioxid, vanddamp og svovlbrinte ved indbyrdes reaktion under påvirking af elektriske udladninger kan producere formaldehyd, acetaldehyd, acetone, propionsyre, urinstof med mere. I 1955 påviste S. L. Miller, at også et betydeligt antal aminosyrer kan dannes på denne måde, og hans resultater er blevet bekræftet af mange andre forskere. Det er derfor en mulighed, at meteoritens organiske forbindelser er blevet dannet af simple uorganiske forbindelser og radikaler meget langt tilbage i tiden, under medvirkning af elektriske udladninger og ultraviolet stråling. Dannelsen fandt måske allerede sted i den urgas, hvoraf planeterne antagelig senere fremgik.

En ting er sikker: Da de organiske forbindelser har overlevet, kan stenmeteoriten aldrig have været særlig varm. Den har næppe nogensinde været over 400 grader C, ellers ville forbindelserne være destilleret af eller forkullet. En undersøgelse af sådanne stens textur bekræfter, at de ikke kan have været særlig varme, endsige smeltede. De er løst sintrede og sammenkittede af tjæreagtige forbindelser.

Helt anderledes forholder det sig med jern-

meteoriterne, hvoraf Cape York er en typisk repræsentant. De er massive, uden porer og helt uden organiske forbindelser. De er magnetiske og har massefylder på 7,5–8 g/cm^3. De indeholder ofte kulstof, men da i mindre mængder (0,02–0,2 pct.) og i reglen som del af mineralet cohenit, der først blev beskrevet fra meteoriter. Det er sammensat Fe_3C og er siden identificeret som en almindelig bestanddel af stål og støbejern, hvor det under navnet cementit er kendt for at gøre jernene hårde og slidstærke.

Siden Cape York meteoriten Agpalilik i 1967 takket være godt sømandsskab fra kaptajn J. E. Leo og hans medhjælperes side kom til København, har det været et stort ønske at få denne meget store meteorit skåret itu for nærmere at undersøge den. Det var ganske klart, at der skulle foretages kemiske, fysiske og metallografiske undersøgelser, hvad der vel i og for sig havde kunnet gennemføres på nogle få kilogram savet af et fremspringende hjørne. Men der var også en stor nysgerrighed efter at se hvordan en så stor, massiv jernklump så ud indeni. Var den een stor krystal eller sammensat af mange små krystaller, der lå tilfældigt orienteret? Mon den udviste støbestruktur med dendriter og sejring? Mon den indeholdt fremmede mineraler som silikater og sulfider? Mon den var fuld af revner? Der var jo fundet andre store meteoriter i nærheden, som oprindelig hang sammen med Agpalilik, men var sprængt fra i atmosfæren. Mon der var tegn på opvarmning fra passagen gennem atmosfæren? Hvor dybt mon korrosionen gik? Udvendig fra så meteoriten jo voldsomt rusten ud. Hvordan varierede struktur og sammensætning ind gennem massen?

Selv om der findes adskillige andre store meteoriter, hvoraf fire er større (se skemaet) så er ingen af dem nogensinde skåret itu. Efterhånden som problemerne i forbindelse med skæringen analyseredes, blev det også klart, hvorfor en sådan skæring aldrig før var forsøgt. Den metalforarbejdende industri har simpelthen ikke behov for at kunne skære så store massive emner og råder ikke over apparatur egnet hertil. Hvis man absolut skal skære metertykke dødhoveder af, sker det enten ved ilt-acetylen skæreforbrænding eller i forbindelse med smedning, hvor tampen skæres af ved hjælp af en mejsel monteret på en enorm smedepresse. I begge tilfælde opvarmes jernet, og det ville ikke kunne tolereres for meteoritens vedkommende. For så ville meteoritens struktur og øvrige egenskaber ændres radikalt.

Efter langvarig søgning kom jeg i forbindelse med stenhuggermester Batzlaff i Gråsten, som foreslog at udføre skæringen på en trådsav af den type, der benyttes til deling af facadesten og gravsten. Han demonstrerede, at han var i stand til at oversave en lille jernmeteorit, som udlåntes af Mineralsk Museum. Han skønnede på grundlag af prøveskæringen, at en oversavning ville vare cirka 100 timer, og det besluttedes derefter at gøre forsøget. I oktober flyttede en gruppe af Sjællandske Trænregiment, som var vant til at flytte kampvogne, den 20 tons tunge meteorit fra København til Gråsten, og i løbet af oktober og november gennemførtes savningen.

Denne helt utraditionelle metode at skære jern på er fra et konserveringsteknisk synspunkt ideel, for den opvarmer ikke materialet, den efterlader en helt plan flade, og der tabes ikke andet jern end de cirka 5 mm, som tråden fylder. Imidlertid er processen meget tidsrøvende. Det viste sig, at hvert af de to parallelle snit gennem meteoriten tog 200 timer under et forbrug på 2400 m tråd. Til sammenligning kan anføres, at et lignende snit på cirka 1,5 m^2 gennem en granitblok varer 6 timer og forbruger 100 m tråd. Tråden er en snoet, patenteret ståltråd, 3,7 mm tyk, som med cirka 10 m/sek. trækkes forbi meteoriten. Det er ikke tråden selv, der skærer, men derimod de karborundumkorn, som til stadighed tilføres i en vandig opslemning. Karborundum-kornene kiler sig kortvarigt fast mellem tråd og jern og sliber derved en vej gennem jernet.

Ved savningen opdeltes den store blok i en 15 tons ende, en 550 kg skive og en række uregelmæssige stumper af 500–1000 kg vægt. 550 kg skiven måler 180 gange 130 cm og er 5 cm tyk. Den er sandsynligvis den største skive, der nogensinde er skåret ud af et massivt stykke jern. Den vil blive poleret og ætset og

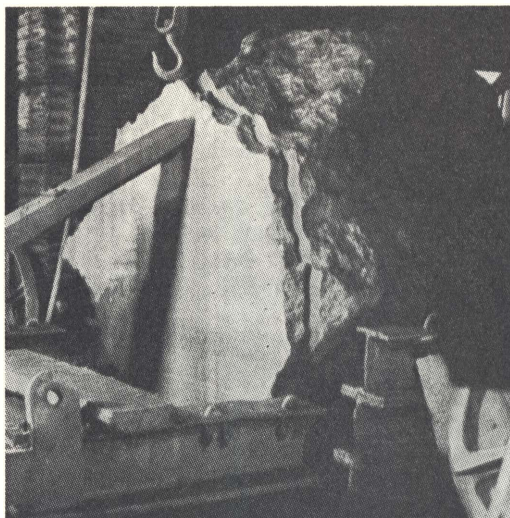
En situation fra august 1967, da meteoriten Agpalilik blev indladet i Melville Bugten i Nordgrønland. M/S Edith Nielsen ligger for anker, mens kaptajn J. E. Leo eftergår slæden og dens transportwirer. Ved hjælp af skibets spil blev slæden trukket ad en rampe ned i landgangsbåden. Landgangsbåden sejlede derpå ud til Edith Nielsen, som med sin 25 ton bom svingede slæden om bord. Fotografiet er taget af ingeniør Thue Andersen, som i flere somre forestod det praktiske arbejde med at bjerge og hjemtage meteoriten.

efter endt undersøgelse opstillet på Mineralogisk Museum i København.

Skønt undersøgelsen af det udskårne materiale kun lige er påbegyndt, har der allerede vist sig spændende ting. For det første kan det siges med sikkerhed, at meteoriten i sin tidlige historie har været over 1200 grader C i en meget lang periode. Derved er den homogeniseret til een kæmpemæssig austenitkrystal på flere meter i diameter. (Austenit kender vi også fra jern og stål, men krystallerne er her normalt kun 1 mm i diameter). For det andet har meteoriten brugt tusinder af år til at køle af til „stuetemperatur". Herved er der ved cirka 600 grader C dannet en grov Widmanstättenstruktur. Sådanne grove strukturer er almindelige i jernmeteoriter, men de kan ikke efterlaves i laboratoriet, fordi de kræver så umådelig lang tid.

For det tredie viste det sig, at meteoriten kun havde en millimetertyk forvitringsskorpe og ellers bestod af sundt, tæt jern lige til kernen. Ingen revner eller porøsiteter observeredes. Dette tyder på, at metallet dannedes på stor dybde med måske en kilometer andre „bjergarter" ovenpå.

For det fjerde kan der mange steder langs meteoritens nuværende overflade konstateres rester af smelter og af kortvarigt opvarmede

Jernmeteoriten Agpalilik under savningen i Gråsten. Endestykket på 4½ tons er skåret af og fjernet, og den 5 cm tykke plade er netop friskåret og forskudt lidt, så at man tydeligt ser snittets placering.

metalfaser. Fra studiet af andre meteoriter vides det, at sådanne varmepåvirkede stoffer skyldes passagen gennem atmosfæren. Da passagen varer mindre end et minut, er varmeindtrængningen ubetydelig. Under 1 cm dybde er der ingen tegn på genopvarmning. Når disse påvirkede lag endnu forefindes på Agpalilik, kan vi slutte, at den ikke har mistet mere end nogle få mm ved jordisk korrosion. Derved kan vi indirekte slutte noget om, hvorlænge den har ligget på Jorden.

Imidlertid kan det kun blive meget omtrentligt, da vi ikke kender korrosionshastigheden for jern i Nordgrønland. Den må være lav, da årsmiddeltemperaturen er under 0 grader C, og da nedbøren er ringe. Måske Agpalilik er faldet for 1000–2000 år siden? Kommende undersøgelser vil blandt andet sætte ind på dette punkt.

Måske det mest overraskende ved snittene er den store mængde troilit. Troilit er et jernsulfid, FeS, som er beslægtet med svovlkis, men ukendt fra jordiske bjergarter. Troilit er vidt udbredt i alle slags meteoriter, men ikke før set i så stor mængde. Cirka 7 volumenprocent er troilit, hvilket svarer til cirka 2 pct. S i meteoriten. Troilit blander sig ikke med jern og nikkel, og det udskilles derfor i veldefinerede klumper. De største er 18x5x4 cm og af violinkasseform. Andre er pølse- eller ægformede. Ejendommeligt nok er de alle ensrettede. Nu ved vi, at størkningen af smeltet metal sker på den måde, at det faste metal vokser ud fra kølefladen i parallelle fingre med enkelte forgreninger (dendriter). Vi ved også, at tilstedeværende uopløselige stoffer koncentreres i restsmelten og størkner sidst. De vil derfor foreligge som uregelmæssige pølser imellem de først størknede metaldendriter. Den blanding af jern og parallelle troilitpølser, som ses på Agpaliliks store snitflader, kan netop tænkes at være fremkommet ved meget langsom størkning (måneder?) af en smelte, hvis hovedkomponenter var jern, nikkel og svovl. Hvis dette bekræftes af fortsatte undersøgelser, står vi for første gang med et uomstødeligt bevis for, at denne jernmeteorit – og dermed næsten alle andre jernmeteoriter – engang har været smeltet. Tidligere teorier har været ganske uklare på dette punkt.

Mens der således findes meget sulfid i Agpalilik, er det endnu ikke lykkedes at finde noget silikat, cohenit eller grafit. Disse mineraler er knyttet til en særlig gruppe jernmeteoriter, hvoraf Canyon Diablo er den fornemste repræsentant.

De ti største meteoriter er alle af jerntypen:

Navn	Findested	Vægt	% Ni
Hoba	Sydvest Afrika	50 t ?	16
Ahnighito	Grønland	31 t	8
Armanty	Kina	30 t ?	9?
Bacubirito	Mexico	22 t ?	10
Agpalilik	Grønland	20,1 t	8
Mbosi	Tanzania	16 t ?	9
Chupaderos I	Mexico	14,1 t	10
Willamette	U.S.A.	14 t	8
Campo del Cielo	Argentina	12 t ?	7
Morito	Mexico	10,1 t	8

CAPE YORKS sammensætning:
Hovedkomponenter: 89,4 % Fe, 7,85 % Ni, 0,50 % Co, 0,15 % P, 2,0 % S.
Sporstoffer i ppm: 200 C, 15 N, 50 Cr, 160 Cu, 19 Ga, 36 Ge, 5 Ir.
Massefylde: 7,8 g/cm^3.
Hårdhed: 200–250 Vickers (=Brinell)

I lærebøgerne omtales et klorid-mineral lawrencit, $FeCl_2$, som stammende fra meteoriter. Undersøgelserne viser, at dette ikke eksisterer, hverken i Agpalilik eller andre jernmeteoriter. Kloret stammer fra jordbunden og er langsomt, under meteoritens korrosion, sivet ind i meteoriten. Men det har kun nået de yderste overfladelag. Mens lawrencit således må opgives som kosmisk mineral, kommer et nyt til i stedet for. Det er en forbindelse af krom og kvælstof, et kromnitrid, CrN. Det foreligger kun som mikroskopiske plader, men disse er jævnt fordelte og til stede i betydeligt antal i metallet.

Agpalilik-meteoriten er kemisk og strukturelt identisk med de andre 5 jernmeteoriter, der er indsamlet i Cape York distriktet. De er alle dele af samme masse, som sprængtes i stumper og stykker, da den ramte atmosfæren. Hovedparten af meteoritmaterialet må endnu ligge i Melville Bugten og på, eller rettere i, indlandsisen. Det er vel teoretisk muligt at lokalisere mere materiale, men det vil stille enorme økonomiske krav, at finde og bjerge det, og det er næppe nødvendigt at bjerge mere. Takket være en helhjertet støtte fra Carlsbergfondet, Grønlands Tekniske Organisation og Mineralogisk Museum er det nu lykkedes at bjerge og neddele et af de største enkeltstykker. Undersøgelserne vil vare flere år, og byttematerialet vil bidrage til at udbygge Københavns Universitets i forvejen fornemme meteoritsamling.

Litteratur:

O. B. Bøggild: Meddelelser om Grønland 1927 (74) 11–30.
V. F. Buchwald: Naturhistorisk Tidende 1963, side 3–7.
Naturens Verden 1964, februar.
V. F. Buchwald & Sole Munck: Catalogue of Meteorites. Analecta Geologica 1965.
S. Floris: Varv 1967, nr. 4.

V. F. Buchwald

Kilde: Tidsskriftet „Varv" udgivet af Mineralogisk Museum.

Har De en meteorsten på lager?

Mange mennesker har i tidens løb fundet mærkelige sten med stor tyngde. I nogle tilfælde mistænker man disse klumper for at være meteorsten. Det viser sig ved bl. a. ingeniør Buchwalds undersøgelser, at der i langt de fleste tilfælde er tale om f. eks. klumper af svovlkis eller andet materiale.

Imidlertid er meteorsten så tilpas sjældne, at de er af stor interesse for geologerne. SUFOI vil gerne formidle, at eventuelle læsere, som mener at ligge inde med en sten, der *kunne* være en meteorsten, får disse undersøgt og analyseret. Stenen kan blot sendes til Rapportcentralen.

Alle får deres sten igen samt en forklaring på, hvad det er for noget. Dukker der noget interessant op, vil ingeniør Buchwald give en beskrivelse i UFO-NYT.

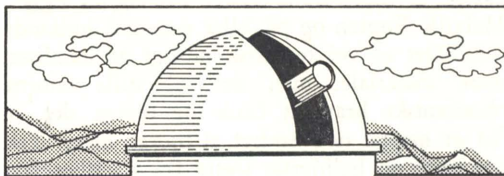
ej

Studiekredse

om UFO'er – og mange andre emner
afholdes af FUFOS. – Skriv efter oplysninger fra FUFOS SEKRETARIAT,
Jul. Valentinersvej 15, 5.
2000 København F.

For en ordens skyld!

– må vi hellere understrege, at såvel navnet: SUFOI som bomærket med UFO'et i de tre ringe er anmeldt til mønsterbeskyttelse. Ingen af delene må derfor benyttes på personligt brevpapir eller andre steder uden speciel, skriftlig tilladelse i hvert enkelt tilfælde!

Videnskab - Rumfart

Tilfredshed med Apollo 15's resultater

Videnskabsmænd, der har aflyttet data fra Apollo 15's service- og kommandomodul samt fra den lille TRW-system satellit, som blev sat i kredsløb om Månen lige før Apollo vendte næsen mod Jorden, siger, at det sandsynligvis vil tage år, før virkningerne af den viden, man har indsamlet under denne mission, fuldt ud vil blive erkendt af den videnskabelige verden og af lægmænd.

Videnskabsmændene mener, at de data Apollo 15 missionen har resulteret i, vil vise sig at være udbyttet fra tidligere bemandede eller ubemandede rumfarter væsentlig overlegne.

NASA's talsmænd gentog denne entusiasme, efter Apollo-astronauternes heldige hjemkomst.

„... Apollo 15 er kulminationen af Apolloholdets kolossale arbejde, udført både af teknikere og videnskabsmænd," udtalte Christopher C. Kraft, jr., afdelingsdirektør for rumfartscentret. „... Jeg tror, vi har besvaret vore kritikere, der har ment, at vi ikke udfører videnskabeligt arbejde i Apollo-programmet ... Vi er ovenud tilfredse med det enorme videnskabelige materiale, vi har indsamlet."

/BK

Yderligere tegn på vulkansk aktivitet i Månens fortid

Man var i rumfartscentret i Houston vældigt begejstrede for de meget detaillerede og levende beskrivelser, som de lyttende videnskabsmænd fik fra astronauterne. Det gjaldt for såvel Scott og Irwin på måneoverfladen, som for Worden i månemodulet. Vi har udvalgt et brudstykke af en samtale med Worden, ikke blot for at bekræfte ovenstående, men også fordi Wordens bemærkninger om overfladen nær Littrow-krateret er interessante, idet de indikerer, at Månen har været geologisk aktiv.

Worden berettede:

„Okay, jeg ser lige ned på Littrow nu og på noget meget interessant. Jeg ser hele området rundt om Littrow, hvor vi har bemærket de mørkere aflejringer og en række små, lidt uregelmæssigt formede kegler, og der er et meget tydeligt mørkt dække rundt om disse kegler. Det ligner en hel mark med små slaggekegler dernede. Jeg siger slaggekegler, fordi de er noget urægelmæssige i formen, de er ikke runde allesammen. Det er tydelige kendetegn, og de har hver en meget mørk ring om sig, som er næsten symmetrisk, men ikke altid."

På en forespørgsel fra Jorden efter flere oplysninger, fortsatte Worden beskrivelsen næste gang han passerede:

„Jeg er forresten lige over Littrow området igen. Jeg beskrev noget i retning af røgudviklende forekomster (huller, hvorfra der opstiger gasser eller røg), de ligner efter min mening små slaggekegler, og for hver gang jeg ser på dem, bestyrker de mig i min opfattelse, at de er vulkanske slaggekegler. Jeg bemærkede også en rille, og jeg kunne godt tænke at få taget nogle billeder af det her, før vi kommer for langt væk fra Littrow... det ser meget klart ud som om loftet eller toppen af rillen er faldet sammen nogle steder, og rillen er blottet andre steder."

Fra kontrolcentret i Houston lød det, „Bliv ved med at tale sådan, og det ender med, at vi tager til Littrow engang." Et landingssted i Littrow området har været oppe til drøftelse i NASA ved planlægningen af tidligere Apollo måneekspeditioner, men man har droppet det. Så sagde man fra kontrolcentret til Worden:

Al, folk her (geologer i den videnskabelige afdeling, der aflytter missionen) er allerede så interesserede, at de spørger, om det er nedenunder dig, så kortlægningskameraet får det med nu."

Worden svarede, at det meget nøjagtige Fairchild månekortlægningskamera forevigede scenen, hvorefter det lød: „Skønt".

Wordens livlige beskrivelser gjorde indtryk på de lyttende geologer. „Glimrende detalje", sagde en af dem til sine kolleger.

En anden geolog bemærkede, at beskrivelsen fra kommandomodulets pilot ville gøre sit til at understøtte teorien om vulkansk aktivitet i Månens fortid. Wordens kommentarer kunne, sagde han, føre til at man „vendte et nyt blad i Månens historiebog."

/BK.

Petrone sagde, at man ikke overvejede større forandringer for Apollo 16 og 17, og han understregede, at der ikke ville blive nogen automatiseret månebil til Apollo 17.

Petrone sagde også, at rumfartskontoret ingen planer havde om at fortsætte Apollo programmet udover Apollo 17. „Vi er", sagde han, „spændt på den mission, men den er faldet ud, nøjagtig som vi ventede det, da vi planlagde Apollo 15, 16 og 17. Så vi tog den meget svære beslutning at aflyse Apollo 18 og 19. Vi fik, hvad vi forventede dengang, nemlig et fantastisk videnskabeligt udbytte. Vi venter det samme igen med Apollo 16 og 17.

„Men vi føler dog, at taget under ét, lærer vi netop så meget om Månen, som vi burde på dette tidspunkt med disse sidste to ture."

/BK.

Ingen større forandringer planlagt for Apollo 16 og 17

Houston – Apollo 15 har anvist skemaet for de sidste to bemandede flyvninger til Månen.

Dr. Rocco A. Petrone, Apollo programmets leder, sagde, at mønsteret med tre aktivitetsperioder uden for månemodulet på ca. 7 timer hver, sandsynligvis også vil blive fulgt af Apollo 16 og 17. „Det kan variere en smule", udtalte han til Aviation Week & Space Technology, „men stort set vil de blive som Apollo 15."

Tidligere, ved en pressekonference holdt her på NASA's center for bemandet rumfart efter Apollo 15's sikre landing i Stillehavet, sagde Petrone, at landingsstedet vil blive det „spændende" ved de to sidste Apollo missioner. „Vi har været så få steder", sagde han. „Med hensyn til Apollo 16 har vi udtalt, at vi vil lande på et sted ved navn Descartes. Det er et sted med højslette. Det er første gang vi ikke er ved et ef månehavene, og jeg ved, det har mange overraskelser til os. Landingsstedet for Apollo 17. søger vi stadig efter med de informationer vi fik fra Apollo 15 som grundlag ... Jeg tror, at selve stedet vil have ...det største udbytte og de største overraskelser til os."

Videnskabsmænd ser pány på Mars

Da planeten Mars i begyndelsen af august var nær ved Jorden, havde videnskabsmænd ombord i et højtflyvende astronomisk laboratorium en sjælden lejlighed til at undersøge den røde planets usynlige infarøde lysudstråling mens de fløj oppe over 99% af Jordens afspærrende vanddampholdige atmosfære.

Laboritoriet var et specialudstyret Convair 990 jetfly, sendt op af NASA's Ames Research Center. Kaldt „Galileo" efter pionerastronomen og opfinderen af teleskopet, bar maskinen videnskabsmænd og 4,5 tons instrumenter på tre midnats-studieture i nærheden af Hawaii, i forsøg på at samle nye oplysninger om Mars atmosfære, overfladevand og temperatur.

Når Mars er nærmest ved Jorden, er den ca. 35 millioner Km borte, og den er da det fjerdeklareste objekt på himlen. Kun Solen, Månen og Venus er klarere. Sidste gang Mars var så nær Jorden, var i 1671.

De nye undersøgelser vil sammen med resultatet af NASA's succesfulde Mariner Mars sonder i 1969 i høj grad forøge vort kendskab til denne naboplanet.

Vanddamp i Jordens atmosfære forhindrer de fleste målinger fra Jorden af infarødt lys, som

udsendes fra objekter i rummet. Videnskabsmændene, der benyttede sig af Ames luftbårne laboratorium, fløj oven over det meste af dette atmosfæriske filter og har været i stand til at samle oplysninger om det infrarøde spektrum, som ellers ikke er til at få fat på. Ved at udregne mængden af vanddamp mellem flyvemaskinen og den luftløse Måne, kan en korrektion anvendes til de luftbårne målinger af Mars infrarøde stråling, så selv den lille mængde vanddamp oven over maskinen kan fradrages.

Ialt deltog 44 folk fra NASA, universiteterne og andre organisationer i operationen.

NASA NEWS, 71-145, oversætter BK.

Viking leverandør

Martin Marietta Corp., Denver afd., er af NASA udvalgt til at bistå JPL-laboratoriet med konstruktion og udvikling af vigtige undersystemer i Viking Orbiter.

To Viking rumfartøjer vil blive opsendt i 1975, hver bestående af et kredsløbsmodul og et landingsmodul til efterforskning af Mars i midten af 1976.

Ved ankomsten til Mars vil kredsløbsmodulernes første opgave blive at finde egnede landingssteder for landingsmodulerne. Med landingsmodulerne vel anbragt på overfladen, vil kredsløbsmodulerne fortsætte observationen af planeten, så lokale målinger, foretaget af landdingsmodulerne, kan sættes i forhold til totale overfladefænomener. Kredsløbsmodulet vil også danne radiorelæstation mellem landingsmodulet og Jorden for at øge returneringen af data fra landingsmodulernes eksperimenter.

Instrumenter vil blive monteret på kredsløbsmodulet for at man kan udføre videnskabelige eksperimenter fra kredsløbsbanen: to superfølsomme fjernsynskameraer; et infrarødt spektroskop til at registrere vanddamp i atmosfæren; og et infrarødt radiometer til at opmåle temperaturerne på planetens overflade og i atmosfæren. Dertil vil studier af forandringer i kredsløbsmodulets radiosignal, når den går ind bag og kommer frem fra bagsiden af planeten, give yderligere oplysninger om atmosfæren.

Hver omløbssektion vil veje ca. 2.400 kg, incl. lidt over 47,6 kg i videnskabelige instrumenter.

NASA NEWS, 71-143, oversætter BK.

Livsvidenskabeligt forskningsprogram

NASA vil tage initiativ til et „livsvidenskabeligt program", hvor universitetsfakulteter og de studerende fra nationens universiteter og medicinske læreanstalter vil modtage opfordring til at medvirke i relevant forskning i NASA centrene.

Programmet, der anbefales af det Nationale Videnskabernes Akademi, skulle øge muligheden for at livsvidenskabsmændene fra universiteterne og deres kolleger indenfor NASA begge kunne medvirke til fremgangen af de livsvidenskabelige discipliner, der har forbindelse med NASA's mission.

NASA's livsvidenskabelige programmer indbefatter forskning og teknisk udvikling, forbundet med medicinske, biologiske, adfærds-, biotekniske og livsbevarende videnskaber, da de har forbindelse med de livsopretholdende systemer i aeronautiske operationer og missioner i rummet. De indbefatter også exobiologi, spørgsmålet om eksistensen af liv andetsteds i universet samt videnskabelig forklaring på livets oprindelse, og planetarisk økologi, opdagelsen og karakterisering fra rummet af økologiske fænomener på Jorden og andre planeter.

De udvalgte videnskabsmænd vil tilbringe ca. en trediedel af deres tid med de studerende i et af de tre nævnte centre. Hver vil få tilkendt bevilling for en treårig periode på et trinvist grundlag.

NASA NEWS 71-140, oversætter BK.

UFO'ER OG DYR

Goonumbla, N.S.W., Australien (d. 30. juli 1965, kl. 5 morgen).

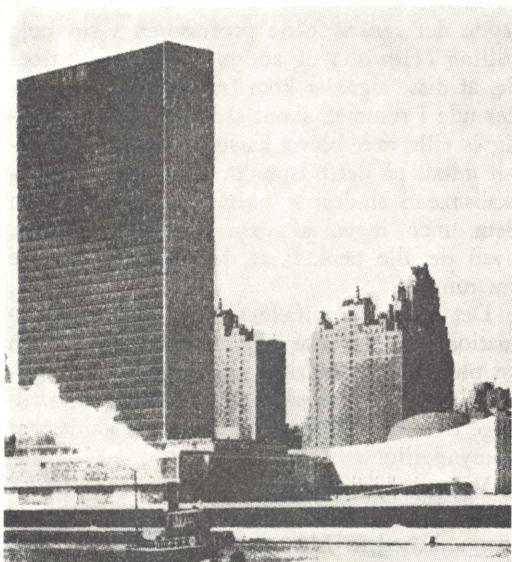
Fordi en hund gøede, observerede to børn i en time et strålende objekt, der stod på et trebenet understel. (Det australske radioteleskop anlæg ligger ca. 8 km fra Goonumbla.)

F.S.R., nov-dec. 1970/BS.

Det kritiske hjørne

Hvad skal man tro?

I UFO-NYT nr. 6, 1967 offentliggjorde vi dette foto med teksten: „Mystisk genstand over FN-bygningen. New York 1963".

Fra forskellig side er vi blevet gjort opmærksom på, at samme billede, blot i en lidt anden beskæring er aftrykt i Hirschsprungs Konversations Leksikon, Bind II, København 1967, spalte 1363.

Det er dog ikke alene beskæringen, der er anderledes, idet UFO'et totalt mangler på dette billede (!)

Billedet (med UFO) er averteret til salg af Mike Mann Photo i Flying Saucer News, august 1965, og forekommer f. eks. i The TRUE Report on Flying Saucers, 1967. Iflg. teksten blev der taget i alt to billeder af en inspektør Milton B. af den skiveformede genstand dels med FN-bygningen og dels med Empire State Building i forgrunden.

På billedet (uden UFO) i Hirschsprungs Konversations Leksikon ses tydeligt en lille båd med røg eller dampudvikling. På det foto (med UFO) som jeg har modtaget fra Mike Mann ses nøjagtig den samme røg-formation, blot er billedet beskåret, så båden ikke ses.

Hvad skal man så tro?

Er der lavet et officielt foto af FN-bygningen, hvor man tilfældigvis har fået et UFO med, som man så senere har retoucheret bort? Eller har Mike Mann lavet en god forretning med et foto af FN-bygningen, som han senere har „påført" et UFO?

Jeg tror mest på sidste forklaring, men har læserne yderligere oplysninger eller kommentarer??

Ole Henningsen

DIVERSE

Besynderligt pulsar-udbrud

Ovenstående er en overskrift i „Nature", 26. dec. 1970, der omhandler en ny gådefuld opførsel af disse uforklarede rummysterier, som pulsarerne er. Det er interessant at mærke sig, at der intet blev sagt om, hvad „besynderligt" der var ved den uventede forandring i fænomenet. Den registrerede proces beskrives indgående, men de tanker, reaktioner og følelser, der rører sig hos videnskabsmændene overfor dette emne, finder intet udtryk. Men hvad de havde i tankerne, da de af uagtsomhed lod ordet „besynderligt" passere, forekommer mig ganske klart.

I februar 1968, da den første pulsar kom til offentlighedens kendskab i et videnskabeligt tidsskrift, blev der slet intet sagt om fænomenets natur, eller hvad de mente om det. Hvad de tænkte, står imidlertid fuldstændig klart. De sagde det *senere*, både professoren i sin høje stilling (Hewish) og andre, at de „først" troede, at disse signaler kom fra beboere af verdener ude i rummet, skønt sådanne teorier naturligvis ville være blevet kasseret, hvis de var blevet udtalt på det tidspunkt. Tusinder af videnskabsmænd studerede pulsarerne og skrev om dem, men ingen af dem vovede at nævne, hvad de alle tænkte; at det var signaler ude fra rummet.

Det samme er tilfældet i den nuværende situation. De tør ikke sige, hvad de mener om en pludselig forandring i en pulsars rytme, efterfulgt af en lige så pludselig forandring tilbage til den tidligere rytme. Men de kalder det „besynderligt".

Videnskabsmændene har i vore dage på en måde mere anseelse end nogen anden del af menneskeheden. Men deres selvtillid står ikke Jorden. I 1965 fløy Mariner 4 forbi Mars og i 1969 utførte Mariner 6 og 7 liknende bedrifter.
i forhold hertil. De foretager undersøgelser, men træffer sjældent afgørelser. De bliver svage og ubeslutsomme ved altid at afgive relative erklæringer, aldrig uafhængige. Men når de *ikke bruger* den viden og anseelse, der tilkommer dem, så gør andre det. Derfor er vi ikke overrasket over at se, at det somme tider ser ud som om videnskaben ejes af nogen, betragtes som ejendom af nogle viljestærke personer, der måske ikke er særlig kloge. Den mentalt-vitale energi overføres til andre områder.

Dette er sandelig ingen uundgåelig nødvendighed. Hvis de altid talte rent ud, når der skulle tages stilling, især i interstellare anliggender, ville de snart befinde sig i menneskehedens forreste rækker.

Thorsteinn Gudjonsson
Interstellar Communication, Reykjavik,
marts 71. /*BK.*

UFO'ER OG DYR

Kensington, New Hampshire, USA (natten til d. 3. september 1965).

Det berømte Muscarello tilfælde. Hunde hylede rasende, og heste i en stald vrinskede og sparkede vildt til deres båse, da et stort rødt UFO fløj rundt ovenover i meget ringe højde. (Da hestene var inde i bygningen, kan de bestemt ikke have *set* UFO'et).

John G. Fuller: Incident at Exeter. /*BS.*

DÄNIKEN's BØGER

FORTIDS GÅDER . . . FREMTIDS VIRKELIGHED

TILBAGE TIL STJERNERNE

bliver ikke tiet ihjel!

Var GUDERNE astronauter?

16 videnskabsmænd gennemdiskuterer hele den sag, som Däniken rejste. Nogle for – andre imod. Læs den bog, der samtidigt giver det allersidste indenfor videnskabelig forskning.

Kr. 46,75

STRUBES FORLAG

ENDELIG - DET ELEGANTE UFO-EMBLEM!

Mange SUFOI-medlemmer har – længe – efterlyst et smukt og moderne UFO-emblem. NU ER DET HER! Vi har hos en guldsmed fået fremstillet dette emblem i virkelig fornem, smykke-kvalitet. Det er gyldent (UFO, navn og ringe) med baggrund af dybblå, håndlagt emalje. Det måler 25 mm i diameter og er så diskret, at det passer til enhver påklædning – også „kjole og hvidt"!

Emblemet forstørret

KOM I UFO-SNAK MED ANDRE MENNESKER – det nye UFO-emblem er den ideelle genvej! Det er så elegant, at alle vil beundre det, når De går med det – og så er UFO'erne et selvfølgeligt samtaleemne.

Prisen er kun kr. 15.- incl. moms og forsendelsesomkostninger. – Forlang Deres nye UFO-emblem med nål eller broche og **bestil det i dag!**

SUFOI's REGNSKABSKONTOR v/ Gunnar Weichardt,
Oxford Allé 3 A, 2300 København S., giro-nr. 11 77 25.

PS. Send pengene pr. giro og anfør på talonen om det skal være nål eller broche.

Var det rumænske UFO endnu større?

– En norsk ingeniør har gennemgået beregningerne og påvist en regnefejl. Observationen, som fandt sted ved Cluj i Rumænien d. 18. august 1968, er omtalt i UFO-NYT nr. 1, 1971. I næste nummer bringer vi ingeniør Bjarne Nerby's kritik af størrelsesvurderingen.